

PROTOKOL

o vypořádání připomínek a schválení plánu péče NPP Rudické propadání na období 2012 - 2021.

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), projednalo v souladu s ustanoveními § 38 odst. 3 a § 38 odst. 4 zákona návrh plánu péče o Národní přírodní památku Rudické propadání na období 2012 – 2021 předložený ke schválení Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR.

Protože návrh plánu péče o Národní přírodní památku Rudické propadání vyhovuje po věcně i odborné stránce a splňuje požadované náležitosti podle ustanovení § 1 až 2 vyhlášky č. 64/2011 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí jej podle § 38 odst. 4 zákona

s c h v á l u j e.

Tím se plán péče o Národní přírodní památku Rudické propadání na období 2012 - 2021 stává podkladem pro jiné plánovací dokumenty, zejména lesní hospodářské plány a územně plánovací dokumentace. Zároveň se tento plán péče stává odborným podkladem pro zajišťování péče o Národní přírodní památku Rudické propadání, zejména pak pro povolování a provádění praktických zásahů v něm uvedených, zaměřených na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany v něm z hlediska jeho ochrany.

Schválený plán péče je podle § 38 odst. 5 zákona a § 6 a § 7 vyhlášky č. 64/2011 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, uložen v ústředním seznamu ochrany přírody vedeném Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (Kaplanova 1931/1, Praha 4 - Chodov).

RNDr. Alena Vopálková
ředitelka odboru
zvláštní územní ochrany přírody a krajiny

6/5/

Příloha:

- Vyhodnocení připomínkového řízení k návrhu plánu péče - tabulka
- Plán péče o NPP Rudické propadání na období 2012 – 2021 (CD a text)

Vyhodnocení připomínkového řízení k návrhu plánu péče
o NPP Rudické propadání
na období 2012 – 2021

Návrh plánu péče rozeslán do připomínkového řízení dne: 17. srpna 2011

Lhůta pro sdělení připomínek: 29 pracovních dnů

Závěrečný termín pro sdělení připomínek: 27. září 2011

Připomínkující místo	Obsah připomínky	Stanovisko MŽP
Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny	<p>Do podkapitoly 3.6. Návrhy na vzdělávací využití území zapracovat vybudování návštěvnického střediska – takové středisko pro území vymezené plánem péče doposud není vytvořeno a jeho zřízením lze očekávat výrazný přínos pro biologickou rozmanitost, enviromentální osvětu a informovanost návštěvníků, pro propagaci ochrany přírody v rámci programu NATURA 2000.</p> <p>K podkapitole 3.4. Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území: podle ustanovení § 30 zákona č. 114/1992 Sb. je výkon práva myslivosti v NPR možný jen se souhlasem orgánu ochrany přírody. Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně o tento souhlas v minulosti vzhledem k těžce splnitelným požadavkům ochrany přírody nepožádal a i nadále ze stejného důvodu o něj nemá zájem.</p>	<p>Neakceptováno. V současné době je plánováno zřídit návštěvnické středisko Dům přírody Moravského krasu na Skalním mlýně. Plánovaná stavba je situována mimo území NPP Rudické propadání a s péčí o její předmět ochrany nijak přímo nesouvisí. Uvedení toho záměru tedy nepatří do toho plánu péče.</p> <p>Neakceptováno. Výkon práva myslivosti za předem stanovených podmínek (zejména vyloučení vnažení a příkrmování) považujeme za důležitou součást péče o předmět ochrany NPP Rudické propadání. Lov zejména spárkaté zvěře je nezbytné na území rezervace provádět z důvodů zachování jejího předmětu ochrany. Nebude-li zde lov dlouhodobě prováděn hrozí v důsledku nadměrné a nepřírozené koncentrace zvěře ohrožení přirozené obnovy lesa.</p>

Rozdělovník

1. Kraj Jihomoravský, [REDACTED] (+ příloha CD)
2. Město Blansko, [REDACTED] (+ příloha CD)
3. Obec Jedovnice, [REDACTED] (+ příloha CD)
4. Obec Rudice, [REDACTED] (+ příloha CD)
5. Krajský úřad Jihomoravského kraje, [REDACTED] (+ příloha CD)
6. Mendelova univerzita v Brně, [REDACTED] (+ příloha CD)
7. Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny, [REDACTED] (+ příloha CD)
8. AOPK ČR, Správa CHKO Moravský kras, [REDACTED] (+ příloha CD a text)
9. AOPK ČR, Správa ústředního seznamu ochrany přírody, [REDACTED] (+ příloha CD a text)
10. AOPK ČR, [REDACTED] (+ příloha CD)
11. MŽP – Odbor výkonu státní správy VII, [REDACTED] (+ příloha CD)
12. MŽP OZÚOPK, zde (+ příloha CD a text)

Plán péče
o
Národní přírodní památku
Rudické propadání

na období
2012–2021

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1185
kategorie ochrany:	NPP
název území:	Rudické propadání
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	ONV Blansko
číslo předpisu:	-
datum platnosti předpisu:	19.4.1990
datum účinnosti předpisu:	19.4.1990

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Jihomoravský
okres:	Blansko
obec s rozšířenou působností:	Blansko
obec s pověřeným obecním úřadem:	Blansko
obec:	Jedovnice, Rudice
katastrální území:	Jedovnice, Rudice u Blanska

Příloha č. M1: Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 658154 *Jedovnice*

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2315		ostatní plocha	manipulační plocha		2432	2432
2316		ostatní plocha	ostatní komunikace		171	171
2338		ostatní plocha	ostatní komunikace		596	596
2341		trvalý travní porost			1630	1630
2342/1		ostatní plocha	neplodná půda		12174	12174
2342/2		ostatní plocha	neplodná půda		85	85
Celkem						17088

Katastrální území: 743232 *Rudice u Blanska*

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
856/1		ostatní plocha	neplodná půda		2422	2422
856/2		ostatní plocha	neplodná půda		147	147
867/1		lesní pozemek			25519	25519
868		ostatní plocha	jiná plocha		261	261
869		trvalý travní porost			241	241
Celkem						28590

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	2,5519	-		
vodní plochy	-	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	0,1871	-		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	1,8288	-	neplodná půda	1,4828
			ostatní způsoby využití	0,3460
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	4,5678	-		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:

.....

chráněná krajinná oblast:

Moravský kras

jiný typ chráněného území:

.....

Natura 2000

ptačí oblast:

.....

evropsky významná lokalita:

CZ 0624130 Moravský kras

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

III. - přírodní památka

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Uzávěrová část slepého Jedovnického údolí s lokalitami význačných rostlinných druhů osluněných vápencových skalek a stinných suťových svahů. Jeskynní systém s významným zimovištěm netopýrů. Ochranou je zabezpečeno i význačné archeologické naleziště z období magdalenieny. Chráněno je bohatství podzemních i povrchových krasových jevů.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
L2.2A Údolní jasanovo-olšové luhy	1,11	zejména liniové segmenty v nejbližší nivě Jedovnického potoka
L3.1 Hercynské dubohabřiny	32,64	lesní porosty v SZ části území
L4 Suťové lesy	16,26	lesní porosty na prudkých svazích kamenitých substrátů s vysokou pokrývností mechorostů
L5.1 Květnaté bučiny	4,17	Květnaté bučiny ve svazích slepého údolí
S3B Jeskyně nepřístupné veřejnosti	nezapočteno	přírodní i člověkem upravované podzemní prostory, portály jeskyní, zimoviště netopýrů
T3.4D Širokolisté suché trávníky - porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce	18,13	některé travnaté plochy v lesních lemech a mezi skalisky v oblasti Kolíbek, tedy v S – SV části území

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
netopýr brvitý <i>Myotis emarginatus</i>	pouze jednotlivé kusy	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
netopýr velký <i>Myotis myotis</i>	kolem 10 jedinců	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
vrápenec malý <i>Rhinolophus hipposideros</i>	do 150 jedinců, stabilizovaná populace	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
netopýr černý <i>Barbastella barbastellus</i>	kolem 10 jedinců	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání

C. útvary neživé přírody

útvary – název jeskyně nebo skály	geologická charakteristika, číslo jeskyně*	popis útvaru (bez údaje o vchodu do jeskyně = vchod bez uzávěry)
V Kolíbkách	1002	Jeskyně v konzervaci
Na Hřebíčkově louce	1003	Jeskyně v konzervaci
U komína	1004	Jeskyně v konzervaci
Kazatelna	1006	Jeskyně v konzervaci

útvár – název jeskyně nebo skály	geologická charakteristika, číslo jeskyně*	popis útvaru (bez údaje o vchodu do jeskyně = vchod bez uzávěry)
Hospoda	1009	Jeskyně v konzervaci
Rudické propadání	1011 – horní vchod	Speleologické pracoviště – uzávěra
Rudické propadání	1011 – dolní vchod, ponor	Speleologické pracoviště – bez uzávěry
Kolíbky	skalní věže	několik menších samostatných skal ve skalním amfiteátru Kolíbky

* číslování objektů podle JESO

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

kód a název typu přírodního stanoviště	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu typu přírodního stanoviště
6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnných podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	18,13	T3.4D Širokolisté suché trávníky - porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce – zejména oblast Kolíbek
6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>)	0,39	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky – kosené i nekosené travní porosty v krasovém údolí i při jeho hraně s různými stupni zachovalosti
8210 Chasmofytická vegetace vápnných skalnatých svahů	7,84	S1.1 Štěrbínová vegetace vápnných skal a drolin – vápencová skaliska s chasmofyty v mozaice se suťovými lesy nebo suchými trávníky a křovinami.
8310 Jeskyně nepřístupné veřejnosti	nezapočteno	S3B Jeskyně nepřístupné veřejnosti – propadání Jedovnického potoka a navazující jeskynní systémy
9130 Bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>	4,17	L5.1 Květnaté bučiny - lesní porosty svazu <i>Fagion</i> a podsvazu <i>Eu-fagenion</i> na svazích v údolí s bukem lesním a jarním aspektem pouze v J cípu území, v prudších svazích přechází zejména v suťové lesy
9170 Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	32,64	L3.1 Hercynské dubohabřiny - lesní porosty svazu <i>Carpinion</i> s habrem obecným a dubem zimním s bohatým jarním aspektem bylinného patra
9180* Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklích	16,26	L4 Suťové lesy – porosty na svazích v údolí často v mozaice s S1.1
91E0* Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae</i>)	1,11	L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy – porosty v nivě Jedovnického potoka.

* - prioritní stanoviště

B. evropsky významné druhy a ptáci

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
netopýr brvitý <i>Myotis emarginatus</i>	pouze jednotlivé kusy	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
netopýr velký <i>Myotis myotis</i>	kolem 10 jedinců	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
vrápenec malý <i>Rhinolophus hipposideros</i>	do 150 jedinců, stabilizovaná populace	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
netopýr černý <i>Barbastella barbastellus</i>	kolem 10 jedinců	kriticky ohrožený druh	zimování v j. Rudické propadání
přástevník kostivalový <i>Callimorpha quadripunctaria</i>	stabilizovaná populace na krasu	-	lesy, křovinaté i jiné biotopy

1.9 Cíl ochrany

Cílem ochrany je zlepšení stavu uzávěrové části slepého Jedovnického údolí včetně postranního žlábku, poškozované struskami a zamezení splavování strusek do jeskynního systému. Dále zlepšení stavu druhého nejdelšího jeskynního systému ČR a význačného zimoviště netopýrů a také zachování sintrové výzdoby a bioty jeskyně.

Dále:

- zachování podzemních i povrchových krasových jevů
- zachování lokalit význačných rostlinných druhů osluněných vápencových skalek a stinných suťových svahů
- zlepšení druhového složení a struktury lesních porostů se specifickým důrazem na typy přírodních stanovišť systému Natura 2000 a výhledovým převedením těchto porostů do bezzásahového režimu
- zachování význačného archeologického naleziště z období magdalenienu

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Národní přírodní památku tvoří uzavěrová část slepého údolí Jedovnického potoka s navazujícím jeskynním systémem jihovýchodně od obce Rudice v katastrálním území obcí Rudice a Jedovnice. Území leží v nadmořské výšce 440–480 m n. m. a jeho výměra činí 4,40 ha.

Rudické propadání je budováno v devonských světle šedých vilémovických vápencích na hranici s břidlicemi drahanského kulmu. Území je významné především krasovými jevy. V horní části území národní přírodní památky se nachází skalní amfiteátr Kolíbky s hřebenáči a škrapovými poli. Na úpatí skal je řada otvorů jeskyní paleoponorové funkce. Archeologickým průzkumem zde bylo v prostoru Kolíbek zjištěno magdalenienké osídlení. Aktivní ponor Jedovnického potoka se nachází ve slepém údolí Jedovnického potoka. Jedná se o největší a nejhlubší krasové propadání vod v České republice. Voda se propadá do hloubky 86 m několika kaskádami tzv. Spodní chodby. V horizontální části jeskynního systému dál protéká Jedovnický potok a vyvěrá u jeskyně Býčí skála v NPR Býčí skála.

Flóra a vegetace

V národní přírodní památce převažuje vegetace lesní. Na místech odlesněných se setkáváme s typickou vegetací luk a pastvin. Břehové porosty Jedovnického potoka tvoří olše lepkavá (*Alnus glutinosa*). Na svazích roste habr obecný (*Carpinus betulus*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), buk lesní (*Fagus sylvatica*) a jedle bělokorá (*Abies alba*) v podrostu s růží převislou (*Rosa pendulina*), rybízem alpským (*Ribes alpinum*), pitulníkem horským (*Galeobdolon montanum*) i pitulníkem žlutým (*Galeobdolon luteum*), čarovníkem pařížským (*Circaea lutetiana*), vraním okem čtyřlístým (*Paris quadrifolia*), svízelem lesním (*Galium sylvaticum*), s. vonným (*G. odoratum*) aj. Na velkých plochách je však přirozený les nahrazen smrkem. Na skalách „Kolíbky“ rostou druhy náročnější na teplo jako svída krvavá (*Cornus sanguinea*), brslen evropský (*Euonymus europaea*), řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), vzácně i dřín obecný (*Cornus mas*) a jalovec obecný (*Juniperus communis*), dále dobromysl obecná (*Origanum vulgare*), tolita lékařská (*Vincetoxicum hirundinaria*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), rozchodník ostrý (*Sedum acre*), mochna jarní (*Potentilla tabernaemontani*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*) aj. Na výslunných stráňkách mělkých substrátů přechází společenstva v suché širokolisté trávníky se sveřepem vzpřímeným (*Bromus erectus*) nebo válečkou prapořitou (*Brachypodium pinnatum*) a střídají se se společenstvy skalními. Na suchých trávnících či výslunných lesních lemech lze najít také hořeček brvitý (*Gentianella ciliata*). Nezvěstný je pcháč bělohlavý (*Cirsium eriophorum*). Na hlubších a vlhčích půdách najdeme mezofilní ovsíkové louky s ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*), kakostem lučním (*Geranium pratense*), ocúnem jesením (*Colchicum autumnale*) aj. Typickou vegetaci lze spatřit ve spárách skal. Spolu se sleziníkem červeným (*Asplenium trichomanes*) zde rostou puchýřník křehký (*Cystopteris fragilis*) a osladič obecný (*Polypodium vulgare*). Z vzácných hub červeného seznamu jmenujme ohrožený ucháč svazčitý (*Gyromitra fastigiata*).

Fauna

Z hlediska zoogeografického tvoří převážnou část fauny složka zvířeny evropské a eurosibiřské. Díky značné geomorfologické a klimatologické různorodosti tohoto území

jsou na malé ploše vedle sebe zastoupeny druhy středoevropských pahorkatin (jepice předjarní *Baëtis rhodani* a řada dalších druhů), podhorské a horské druhy, které jsou často původu karpatského, ze stepních a lesostepních druhů můžeme uvést plže páskovku žíhanou (*Cepaea vindobonensis*) jako prvek černomořsko-uherský. Některé systematické skupiny živočichů můžeme označit za specifické pro krasová území (plži, jeskynní chvostokoci a roztoči).

Bezobratlí živočichové

V území NPP Rudické propadání můžeme zjistit následující vyhraněná společenstva:

1. společenstva skal a skalních ostrožen
2. společenstva lesa
3. společenstva údolních niv
4. společenstva jeskyní
5. společenstva pramenů, potoků, rybníků

Typickými obyvateli osluněných suchých skal na území Moravského krasu jsou některé druhy skalních plžů (ovsenka žebernatá *Chondrina clienta*, kuželovka skalní *Pyramidula rupestris*, žitovka obilná *Granaria frumentum*). Na xerothermní biotopy je vázaná páskovka žíhaná (*Cepaea vindobonensis*) a vrkoč malinký (*Vertigo pygmaea*). Živočišné společenstvo zastíněných skal je již bohatší. Kromě plžů (řasnatka lesní *Macrogastera plicatula* apod.) zde žijí chvostokoci (*Folomia quadrioculata*, *Isotoma notabilis*, *Folsomides pusillus*, *Dameus taticus*), roupice, stonožky (*Lithobius*), chybí ale žížaly. Pro slunné sutě je typický výskyt některých plžů čel. zrnkovitých, jsou zde mnozí stejnonozí korýši, mnohonožky, pavouci. Stinné sutě postrádají stepní elementy, makroedafon včetně žížal je hojně zastoupen. Z plžů je typická např. řasnatka lesní (*Macrogastera plicatula*) a zemoun skalní (*Aegopis verticillus*).

Společenstva lesa 4. vegetačního stupně jsou převážně na svazích exponovaných k severu, nebo i na dnech severní části žlebů. Vyskytují se zde druhy lesní, s vyšším nárokem na vlhkost, již je možno pozorovat vliv inverze. Z plžů jsou typickými zástupci zemoun skalní (*Aegopis verticillus*) a slimáček světlý (*Deroceras rodnae*). Společenstva údolních niv jsou vázána na provlhčené, často zamokřené až mokré půdy. Vlivem inverze se v těchto místech můžeme setkat s typickou mokřadní podhorskou až horskou zvířenou. Z plžů jsou nejvýznamnějšími druhy jantarka obecná (*Succinea putris*), vlahovka narudlá (*Monachoides incarnata*), hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*) a srstnatka karpatská. (*Trichia lubomirskii*). V půdním společenstvu převládají vlhkomilné druhy (četné larvy tiplic, pakomárů, střevlíků, drabčů a pod., chvostokoci...). Území NPP bylo dlouhodobě využíváno a ovlivňováno člověkem, proto se zde objevují i druhy typické pro druhotné biotopy (např. plž *Discus rotundatus*). Z motýlů se zde vyskytuje řada druhů vázaných na vlhké louky, křoviny a okraje lesů. Mezi typické druhy řadíme: klínovníčka *Glyphipterix thrasonella*, předivku *Argyresthia pygmaeella*, osenici *Xestia sexstrigata* a další. V oblasti Kolíbek je nejhojnějším střevlíkem *Aptinus bombardus*, hojný je i *Abax ater* a *Carabus hortensis*. Z pavouků zde byly nejhojnější druhy s širokou ekologickou valencí *Pardosa lugubris* a *Coelotes terrestris*.

Nejčastějším velkým dravcem je káně lesní (*Buteo buteo*), byl zde pozorován i krahujec obecný (*Accipiter nisus*). Holub doupňák (*Columba oenas*) může zahnízdít v porostech listnatého lesa v místech s dostatkem stromových dutin. Mezi nápadné ptáky, kteří dokumentují dochované lesní prostředí, patří i zástupci šplhavců. Běžný je strakapoud velký (*Dendrocopus major*). Z běžně hnízdících pěvců upozorníme pouze na několik - střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*), sýkora úhelníček (*Parus ater*) a brhlík lesní (*Sitta europaea*). Z drobných savců jsou nejhojnější následující druhy: norník rudý (*Clethrionomys*

glareolus), myšice lesní (*Apodemus flavicolis*), myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*). Z dalších savců je nápadná veverka obecná (*Sciurus vulgaris*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*) a prase divoké (*Sus scrofa*).

Z plazů - *Reptilia* je na skalních ostrožnách často k zastižení ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), vzácnější je slepýš křehký (*Anguis fragilis*). Z dalších obratlovců jsou nejnápadnější ptáci. Běžně zde hnízdí rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), na skalních římsách a ve skalních výklencích vzácně hnízdí poštolka obecná (*Falco tinnunculus*). Ze savců (mimo netopýry) upozorníme jen na jeden druh. Skály a skalní ostrožny jsou často osídlovány kunou skalní (*Martes foina*).

Společenstva jeskyní

V jeskyních jsou vytvořeny zcela specifické podmínky, extrémní pro život v těchto prostorách. K základním charakteristikám patří nepřítomnost světla, malé kolísání teplot (většinou mezi 6-10 °C), vysoká vlhkost (až 100%) a určitou roli hraje i velikost jeskynních prostor. V jeskyních NPP Rudické propadání - ve srovnání s krásy jihoevropskými - žije poměrně málo jeskynních druhů, což je s největší pravděpodobností způsobeno vyhynutím mnoha jeskynních forem v dobách ledových. Práví jeskynní živočichové jsou vlhkomilní, studenomilní, nepotřebují světlo, mají úzkou ekologickou valenci. Životu v jeskyních jsou dobře přizpůsobeni ztrátou pigmentu, ztenčením tělního pokryvu, ztrátou nebo různou úrovní redukce zrakových orgánů, zvětšením rozměrů těla, prodloužením končetin, zvýšeným vývojem smyslových chaet a porušením pravidelných rozmnožovacích cyklů. Podle míry přizpůsobení jeskynnímu životu a tím i těsnosti vazby na jeskyně dělíme živočichy na 3 základní skupiny:

Troglobiont (jeskyňobytný živočich) - pravý jeskynní živočich. V Moravském krasu jsou především zástupci chvostoskoků. V této skupině chybí obratlovci.

Troglofil (jeskyňomilný živočich) - druh který s oblibou vyhledává jeskyně, běžně se v nich vyskytuje, ale i mimo ně (pod kameny, v půdě a pod.). Přizpůsobení k jeskynnímu životu již není tak dokonalé. Do této kategorie můžeme zařadit řadu druhů z různých systematických skupin, např.: pavouk *Meta menardi*, chvostoskok *Folsonia litstneri*, chrostík *Micropterna nycterobia* (dospělec), a z obratlovců některé druhy netopýrů (vyjma stromové druhy).

Trogloxen (jeskyním cizí) - druhy do jeskyní spadané, splavené, nebo jiným způsobem zavlečené, které se do jeskyně dostaly náhodně (především různé druhy hmyzu, kolem jeskynních vchodů jako dospělci často přezimují mýra sklepní a píďalka vlnopásník trnkový apod.).

Vývoj jeskynní zvířeny postupnou specializací je vázán na vývojovou linii od trogloxenů postupně k troglofilům a dále k troglobiontům a existuje celá řada přechodných forem. Zvířena podzemních krasových vod není specifická, ale obývá obecně podzemní vody. Stejně jako u jeskynních živočichů zde existuje různá míra přizpůsobení. Právě živočichy podzemních vod, plně přizpůsobené tomuto životu a prostředí, označujeme jako stigobionty. Významným druhem Rudického propadání je korýš blešivec karpatský (*Niphargus tatrensis*). Mezi stigofilní druhy řadíme většinu organismů z povrchových vod (toků), které se dostávají do podzemních vod aktivně za nepříznivých podmínek (např. celá řada máloštětinatců). Stigoxeny jsou organismy, které se objevují v podzemních vodách jen výjimečně. V podmínkách Rudického propadání za stigoxeny považujeme především vodní larvy hmyzu (jepice, pošvatky, chrostíci, pakomáři, muchničky apod.), které se dostávají do jeskyní povrchovým tokem a v jeskyních postupně hynou.

Krasové toky se vyznačují vysokou tvrdostí vody, rozkolísanými průtoky, letním vysycháním a v oblasti vývěrů nižšími teplotami s poměrně dobrým prokysličením. Nejpočetnějšími bentickými druhy jsou blešivec potoční (*Gammarus fossarum*) a jepice předjarní (*Baëtis*

rhodani). Typické jsou druhy podhorských až horských potoků a říček (larvy jepic *Baëtis alpinus*, *B. lutkeri*, *Ecdyonurus venosus*, larvy pošvatek - *Leuctra albida*, chrostíci - *Philopotamus montanus*, muchničky - *Odagmia monticola* apod.). Na Jedovnický potok je vázán výskyt raka říčního (*Astacus astacus*).

Seznam jeskynních druhů živočichů NPP Rudické propadání - BEZOBRATLÍ

MOLLUSCA

<i>Ancylus fluviatilis</i>		Rudické propadání (Obří dóm)
<i>Bythinella austriaca</i>		Rudické propadání (Jedovnický potok)

ACARINA

<i>Eugamasus cavernarum</i>		Jeskyně MK
<i>Gamasus</i> sp.		Jeskyně MK
<i>Notaspis</i> sp.		Jeskyně MK
<i>Parasitus lunulatus</i>		Jeskyně MK
<i>Scyphius subterraneus</i>		Jeskyně MK

ISOPODA

<i>Asellus aquaticus</i>		Rudické propadání až po j. Barovou
--------------------------	--	------------------------------------

AMPHIPODA

<i>Niphargus tatrensis</i>		Rudické propadání (Jedovnická chodba)
<i>Gammarus fossarum</i>		Rudické propadání

EPHEMEROPTERA

<i>Baëtis bioculatus</i>		Rudické propadání
<i>Heptagenia quadrilineata</i>		Jedovnický p. (Rudické prop)

DIPTERA

<i>Brilla modesta</i>		Jedovnický potok (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Diplocladius cultirger</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Eukiefferiella</i> sp.		Rudické propadání (Jedovnický p. - 1 km od ponoru)
<i>Eusimulium latipes</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm, dóm)
<i>Natarsia</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Odagmia ornata</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Prosimulium nigripes</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Rheocricotopus</i> sk. <i>effusus</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Simulium argyreatum</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm, Obří dóm)
<i>Thienemannimyia</i> , skup.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)

PLECOPTERA

<i>Amphinemura</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
------------------------	--	------------------------------------

<i>Nemoura</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm), Rudické prop
<i>Nemoura cinerea</i>		Jedovnický p. (Rudické prop., Wankel-Mládkův dóm)

TRICHOPTERA

<i>Anabolina furcata</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Hydropsyche</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Hydropsyche saxonica</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)
<i>Polycentropus flavomaculatus</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm, Obří dóm)
<i>Rhyacophila</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel- Mládkův dóm)
<i>Rhyacophila nubila</i>		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm), Rudické prop.
<i>Wormaldia</i> sp.		Jedovnický p. (Wankel-Mládkův dóm)

Význam jeskyně Rudické propadání pro zimování a ochranu netopýrů

Jeskyně Rudické propadání je významná z hlediska zimování netopýrů především pro vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). Tento druh tvoří při zimování většinu zimujících jedinců. V minulosti byla známa kolonie s počtem kolem 200 jedinců. V současné době je stav nižší (100–150 jedinců), ale počet je stabilizovaný a podle údajů za posledních téměř 20 roků se postupně zvyšuje. Méně početný je netopýr velký (*Myotis myotis*), netopýr černý (*Barbastella barbastellus*) a mezi málo početné druhy patří malí zástupci rodu *Myotis* a rodu *Plecotus*. Netopýři jsou soustředěni v Horní chodbě, Wankel-Mládkově dómu a především v Netopýří jeskyni. Vletové otvory pro netopýry jsou upraveny v uzávěře jeskyně v horní chodbě. Z důvodu ochrany netopýrů platí zákaz vstupu do části jeskyně Rudické propadání zvané Netopýří jeskyně v zimním období (zákaz rušivých činností v období od 1.11. do 30.4.) Sledování netopýrů v zimním období koordinuje SCHKO Moravský kras.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Cornus mas</i> dřín obecný	1 ex.	O	výslunné skalnaté hrany Kolíbek
<i>Astacus astacus</i> rak říční	jednotlivé exempláře	KO	v Jedovnickém potoku, především nad NPP
<i>Rhinolophus hipposideros</i> vrápenec malý	do 150 jedinců, stabiliz. populace	KO	zimování v j. Rudické propadání
<i>Barbastella barbastellus</i> netopýr černý	kolem 10 jedinců	KO	zimování v j. Rudické propadání
<i>Myotis myotis</i> netopýr velký	kolem 10 jedinců	KO	zimování v j. Rudické propadání
<i>Myotis emarginatus</i> netopýr brvitý	pouze jednotlivé kusy	KO	zimování v j. Rudické propadání
<i>Plecotus austriacus</i> netopýr dlouhouchý	pouze jednotlivé kusy, ne každoročně	SO	zimování v j. Rudické propadání

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
<i>Rana dalmatina</i> skokan štíhlý	jednotlivé kusy	SO	výskyt ve střední části CHKO a okolí
<i>Triturus alpestris</i> čolek horský	ojedinělé nálezy	SO	výskyt v širším okolí
<i>Anguis fragilis</i> slepýš křehký	ojedinělé nálezy	SO	výskyt i v širším okolí
<i>Lacerta agilis</i> ještěrka obecná	jednotlivé nálezy	SO	druh všeobecně rozšířený ve vhodných biotopech
<i>Accipiter nisus</i> krahujec obecný	přelety jednotlivých kusů	SO	hnízdí v okolí
<i>Alcedo atthis</i> ledňáček říční	přelety jednotlivých kusů	SO	výskyt v údolní nivě
<i>Columba oenas</i> holub doupňák	výskyt jednotlivých jedinců	SO	pravděpodobně zde nehnízdí
<i>Coturnix coturnix</i> křepelka polní	volající samci v okolí	SO	spíše v polních kulturách v blízkém okolí
<i>Jynx torquilla</i> krutihlav obecný	vzácný výskyt	SO	spíše v otevřeném křovinatém terénu
<i>Iphiclides podalirius</i> otakárek ovocný	Náhodné nálezy	O	Přirozenější křovinaté biotopy s trnkou, teplomilný
<i>Papilio machaon</i> otakárek fenýklový	Výskyt patrný jen v některých rocích	O	Bezlesé biotopy
<i>Apatura iris</i> batolec duhový	Všeobecně rozšířený	O	Lesní druh, prosvětlené lesy
<i>Apatura ilia</i> batolec červený	Rozšířený druh	O	Břehové porosty, otevřené prosluněné plochy
<i>Limenitis populi</i> bělopásek topolový	Výskyt jednotlivých jedinců	O	Vázaný vývojem na mladé osiky (lesní lemy, lesní cesty)
<i>Limenitis camilla</i> bělopásek dvouřadý	Většinou ostrůvkovitý výskyt	O	Podle cest a potoků, vázaný na výskyt zimolezu
<i>Bufo bufo</i> ropucha obecná	jeden z nejhojnějších obojživelníků	O	všeobecně rozšířená

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Ochrana území byla zřízena vyhláškou Okresního národního výboru Blansko dne 19.4.1990 (číslo neuvedeno) v kategorii „Chráněný přírodní výtvar Rudické propadání“. Vyhláškou č. 35/1992 Sb., bylo Rudické propadání zařazeno mezi národní přírodní památky. Území je součástí CHKO Moravský kras, I. zóny ochrany přírody CHKO a EVL CZ 0624130 Moravský kras.

b) lesní hospodářství

Lesy na území NPP Rudické propadání byly v minulosti ve vlastnictví hraběcího rodu Salm-Reifferscheidt. Přístupná část území byla v minulosti velmi intenzivně využívána. Přímou na hranici NPP se nachází základy mlýna, v údolí proti proudu byly další dva. Přístupné lesní porosty byly vytěženy a dříví zpracováno zejména na dřevěné uhlí pro nedalekou Hugovu huť, která zde byla postavena v roce 1746, aby bylo možné využít obrovské množství dříví po katastrofální vichřici, která kraj postihla roku 1739. Huť činnost ukončila koncem 19. stol.

Vliv huti je dodnes patrný na druhovém složení porostu. Oproti přírodě blízké druhové skladbě je zde výrazně vyšší zastoupení smrku, který zejména ve vyšších partiích údolí není v dobrém zdravotním stavu. Postupně dochází k jeho odumírání a přirozenému nahrazování listnáči. Část porostu roste ve strmých svazích žlíbku, který byl v minulosti zavezen struskami z Hugovy huti. Strusky jsou nestabilní a jsou intenzivně splavovány do jeskynního systému Rudické propadání- Býčí skála. Stromy rostoucí na struskách také trpí častými vývraty.

c) zemědělské hospodaření

Ve vlastní památce je zemědělská půda zastoupená pastvinami, v ochranném pásmu se nachází louky, pastviny i orná půda. Veškeré nelesní plochy vznikly druhotně odlesněním. V minulosti byly jako extenzivní pastviny využívány i pozemky, které jsou v současnosti zařazené v katastru nemovitostí do kultury ostatní plocha. Louky byly několikrát ročně sečeny a občasně i přepásány. Využívání nelesních ploch bylo značně intenzivní. V současnosti pastva vymizela a nesečou se již ani louky. Postupně tak dochází k jejich zarůstání.

d) vodní hospodářství

Významným povrchovým přítokem do Rudického propadání, který negativně ovlivňuje část NPP, je antropogenní odtok z ČOV v Rudici – dále nazývaný Rudický potok. Po vybudování jednotné kanalizace a ČOV v obci Rudice v roce 1981 došlo k rychlé změně hydrologických poměrů v povodí umělého Rudického potoka, spojené s erozí struskových materiálů do ponoru Rudického propadání a dále do jeskynního systému.

Odkanalizování obce je řešeno jednotnou kanalizací se dvěma odlehčeními. První odlehčení je v odlehčovací šachtě Š 10 na konci kmenové stoky DN 800 mm regulované stavítkem, odkud přívalové dešťové vody vtékají přes lapač splavenin do krasového útvaru - závrtu "Pod kovárnou" v dolní části obce a potom dále do podzemních prostor Rudického propadání. Jeskynní systém tak slouží jako „čistírna odpadních vod“. Vody jsou po průtoku jeskynním systémem využívány jako pitná voda pro město Adamov. Výše uvedeným odlehčením je řešena větší část obce, pouze menší část od závrtu k ČOV je napojena na přívodní stoku na ČOV DN 300 mm. Druhé odlehčení je přímo v ČOV, kdy po mechanickém předčištění v lapáku splavenin, lapáku písku a tuků a na česlích je kapacitně dimenzovaný přítok na biologickou část ČOV. Po zahlcení potrubí DN 150 mm přepadají větší přítoky do obtoku ČOV, který je v poslední šachtě spojen s potrubím vyčištěné vody a stokou DN 300 mm odtékají do povrchového příkopu zpevněného betonovými žlabovkami, kterým jsou vedeny přes louky k okraji lesa, který se nachází v národní přírodní památce Rudické propadání. Jalový přepad srážkových vod i přečištěné odpadní vody tedy ústí do umělého potočního koryta v zemědělské a luční krajině Rudického potoka. Potok posléze vtéká do původně suchého krasového údolí. Pokračuje hlubokým zářezem ve skalním podloží ve velkém spádu souběžně s levobřežní polní cestou. Podél této cesty byly od 18. století nasypávány a směrem k tehdy suchému korytu vrstveny odpadní struskovité materiály z tzv. Salmovy Huti.¹

Při velké rychlosti vody dochází k splavování strusek až do Jedovnického potoka. Strusky postupně zanášejí vtok do propadání a jsou dále splavovány do samotného jeskynního systému, kde se po snížení rychlosti vody usazují a postupně zanášejí podzemní prostory. Tento stav je zhoršován tím, že při vyšších průtocích dochází k vymílání svahů žlíbku a sesuvům struskového materiálu do povrchového koryta. K rychlému transportu

¹ *Huť byla založena v roce 1746 hrabětem Antonínem Salmem v místech dnešní pily. Odpadní materiál po zpracování železné rudy – struska – by vyvážen na haldu ve žlíbku u Rudického propadání, který dodnes nese název „Ve struskách“. Huť zanikla koncem 19. století po ukončení těžby železných rud v okolí Rudice. Strusky se dále nacházejí i v údolní nivě Jedovnického potoka od Jedovnic po Rudické propadání. Tímto materiálem byla upravována polní cesta na pravém břehu potoka a proto je možno strusky nalézt i ve vlastním korytě potoka, kam byly v minulosti splaveny.*

erodovaného materiálu přispívá i skutečnost, že se jedná o materiál nízké specifické hmotnosti s vysokou náchylností k erozi a transportu.

Struskovými materiály je nejvíce zanesen úsek tzv. Starého propadání, tj. od ponoru po Chodbu vzdechů. Přítomnost strusek se projevuje především v zanášení hlubokých tůní v puklinových meandrujících chodbách a celkovým zjednodušením původně velmi členitého dna jeskyně. Strusky se však ve velké míře vyskytují i v dalším úseku Rudického propadání, jsou dokonce zastíženy v jeskyni Býčí skála. V tomto jeskynním úseku dochází k zanášení nízkých plochých chodeb, které vytvářejí sifonové a polosifonové úseky mezi Obřím dómem a tzv. Velikonočními jeskyněmi. Téměř permanentně je zasedimentován polosifon za Obřím dómem, takže je znemožněn průzkum a výzkum cca 2 km dlouhého úseku Rudického propadání mezi Obřím dómem a Srbským sifonem. Vážným způsobem je tak poškozován druhý nejdelší jeskynní systém v ČR.

Kubaturu splavenin dnes nelze přesně zjistit, lze ji však řádově odhadnout na několik set m³ strusek.

Závěrem lze konstatovat, že vyvážka železářských strusek z bývalé hutě, která stála na místě dnešní pily, výrazně změnila původní vzhled údolí částečným zakrytím jeho krasového reliéfu. Odvedení přečištěných vod z ČOV Rudice a dešťových vod z obce Rudice do žlábků se struskou způsobilo erozní procesy spojené se zvýšeným splavováním strusky do Rudického propadání. Současně dochází k snížení čistoty vody Jedovnického potoka, jehož je Rudický potok přítokem.

e) myslivost

Území NPP Rudické propadání je součástí honitby „Rudice“.

Tabulka

Honitba zasahující do NPP Rudické propadání

Vlastník honitby	uživatel honitby	Plocha (ha)				Max. ochrana
		LPF	ZPF	ostatní	celkem	
Honební společenstvo Rudice	MS Společná se sídlem v Rudici	214	806	86	1106	NPP, I. zóna, část je mimo CHKO

Přehled jakostních tříd minimálních a normovaných stavů u zvěře

Druh zvěře	Jakostní třída	Na ploše v ha (poleles)	Minimální stav	Normovaný stav	Koeficient očekávané produkce
Srniec obecný	3	888-213	13	48	1
Zajíc polní	4	300	15	36	0,2 – 0,4
Bažant obecný	4	300	15	21	0,2 – 0,4

S ohledem na skutečnost, že provozování myslivosti nepůsobí viditelné problémy a současně s ohledem na malou rozlohu NPP neznámá tato problematika zásadní problém pro NPP.

f) rybníkářství na území NPP není provozováno.

g) rekreace a sport

Území NPP a její ochranné pásmo je intenzivně celoročně rekreačně a sportovně využíváno. Prochází tudy trasa naučné stezky Jedovnické rybníky – Rudické propadání, osou NPP po struskové cestě z Rudice do Jedovnic vede i klasická turistická značená cesta. Obě vedou do Jedovnic k rekreační oblasti, která je vydatným zdrojem návštěvníků NPP. Také ze silnice Jedovnice–Křtiny a z Rudice vedou k NPP pohodlné cesty pro pěší. V těsné blízkosti prochází i značená cyklotrasa, cyklisté se často pohybují i po trase naučné stezky a turisticky značené cestě. Nad sestupem k ponoru Jedovnického potoka je u struskové cesty umístěna naučná tabule odkazující na paleontologický a archeologický aspekt ochrany přírody v NPP. Další naučná tabule je umístěna poblíž samotného ponoru. Na hranici NPP je i místní turistická informační tabule, v amfiteátru Kolíbek jednoduchá lavička se stolkem (ŠLP Křtiny). Tento stav informační infrastruktury je pro účely osvěty zcela dostačující. Strmá pěšina, po níž trasa naučné stezky propojuje zastávky s tabulemi na území NPP je značně erodována ošlapem, jsou odhaleny kořeny stromů a odnášena půda. V daném místě je to však víceméně únosné. Občasným negativním jevem je pohyb mimo stezku po struskových svazích a vytváření nových pěšin. Dosti častý je pohyb mimo cesty, trasy a stezky směrem ke kavernám u ponoru a vchodu do jeskyně Rudické propadání, občas po stěně nad ponorem. Skalní amfiteátr Kolíbků a některé skály v areálu propadání jsou oblíbeným, Správou CHKO povoleným horolezeckým terénem s výjimkou platnou do 31. 12. 2014 na útvarech Stěna nad propadáním, Stěna vedle propadání, V Kamenném žlábku, Slza, Podhradí, Hrad. Podmínky horolezecké činnosti jsou povětšinou dodržovány, občasný vjezd motorových vozidel na okraj NPP je většinou řešen domluvou. Aktuálně Obec Rudice umístila pod čistírnou odpadních vod na polní cestu ve směru ke Kolíbkám dopravní značku zákaz vjezdu motorových vozidel. Problémem zůstává značný ošlap úpatí skal a blízkého okolí vchodu do jeskyně v Kolíbkách. Výrazněji však tento problém vyvstává pouze za deštivého, bahnitého počasí a stav je prozatím únosný.

NPP je modelovou environmentálně vzdělávací lokalitou, je cílem živelných i odborně vedených školních, studentských a jiných vzdělávacích exkurzí a aktivit s prožitkovou složkou, při dobrém managementu mohou osvětové a vzdělávací aktivity zde přinést kvalitní výstupy v souladu se vzdělávacími programy všech stupňů škol i s dalším vzděláváním pedagogů.

Z hlediska estetické funkce krajiny v návaznosti na turistický ruch a vzdělávání začíná být vážným problémem zarůstání volných, dříve travnatých ploch náletovými dřevinami, keři, vysokou bylinnou vegetací. Estetický ráz lokality je tak zejména při pohledu od severozápadu značně znehodnocen.

V dřívějších letech organizovala speleologická skupina Rudice v rámci své činnosti tzv. kurzy speleologie pro zájemce z řad veřejnosti. Součástí kurzu byla exkurze do jeskyně Rudické propadání. Podmínky pro exkurze byly stanoveny v rozhodnutí Správy CHKO MK pro speleologický průzkum a týkaly se počtu osob v exkurzní skupině a určení exkurzní trasy. V posledních letech se zájem veřejnosti o takovou atraktivní adrenalinovou aktivitu výrazně zvýšil a rudická skupina vyšla tomuto zájmu vstříc rozšířením nabídky formou propagace na veřejnosti (letáky, internet) a spoluprací s cestovními agenturami. Správa CHKO MK nyní aktuálně řeší nastalou situaci, kdy speleologická skupina vlastně podniká, provádí v jeskyni za peníze veřejnost a odvádí z této činnosti daně. Lze bez nadsázky říci, že exkurzní trasa v jeskyni Rudické propadání se stala úsekem jeskyně zpřístupněným speleology pro veřejnost. Nadměrná návštěvnost by mohla způsobit poškození jeskyně, jejich výplní nebo bioty. Z tohoto důvodu je třeba této problematice věnovat velkou pozornost.

h) těžba nerostných surovin

Na vlastním území NPP těžba nerostných surovin v minulosti pravděpodobně neproběhla, ale zpracování železné rudy z nedaleké rudní oblasti se území citelně dotklo ve formě ukládání strusek.

V současné době na území NPP neprobíhá žádná těžba a nejsou zde evidována žádná ložiska nerostných surovin.

ch) speleologie

Historie speleologických výzkumů je na území NPP soustředěna výhradně na jeskyni Rudické propadání a jeskyňky s ní přímo související. Nejstarší historicky doložený pokus o sestup do jeskyně Rudické propadání provedl hrabě Hugo Salm v roce 1802, kdy překonal první tři stupně Spodní chodby. Dalšími badateli byli dr. Jindřich Wankel a dr. Martin Kříž. Prof. Karel Absolon a jeho spolupracovníci prozkoumali v průběhu let 1900–1922 Horní a Spodní chodbu a Hugův dóm. Po prostřílení sifonu v roce 1921 bylo objeveno asi 600 m horizontálních chodeb dnes označovaných jako Staré propadání. Další postup následoval v roce 1958 objevem nových prostor v délce asi 800 m zakončených polosifonem. Ještě v 1. polovině téhož roku se podařilo objevit za polosifonem nových 500 m chodeb k Obřímu dómu a zde za polosifonem dalších 900 m k sifonu U černých hlín. V roce 1974 byly objeveny Velikonoční jeskyně končící Srbským sifonem, který je pomyslnou hranicí s jeskyní Býčí skála. V dalších letech se průzkum zaměřil na komíny, odbočky a horní patra Rudického propadání. Prokopáním šestimetrové zátky mezi povrchem a vrcholem komínu u Kašny vznikla 153 m hluboká Rudická propast. Pozornost jeskyňářů byla zaměřena také na přítok Tipeček, který byl vytipován po rozborech kvality vody jako dobrý zdroj pitné vody pro obec Rudice. Do jeskyně byl odvrtný hydrogeologický vrt s hloubkou 137 m, vybudována betonová hráz, která přehradila Tipeček, a čerpadlem zapuštěným ve vrtu je pitná voda dopravována do vodojemu v obci.

i) jiné způsoby využívání

Historie osídlení

Ve skalním amfiteátru Kolíbký bylo archeologicko-paleontologickým průzkumem prokázáno magdalenienké osídlení. V roce 1908 zaměřil J. Knies svoji pozornost na skalní amfiteátr „Kolíbký“ nad Rudickým propadáním. Prokopal však jenom část malé plošiny před jeskyňkou „Kazatelna“, kde ve spraši našel v hloubce 0,8 m od povrchu koncentraci osteologického materiálu, uhlíků a štípanou industrii magdalenienku. Z fauny konstatoval druhy: *Cricetus* sp. (křeček), *Glis glis* (plch velký), *Arvicola amphibius*, *A. arvalis*, *A. agrestis*, *A. gregalis* (hryzec), *Martes martes* (kuna lesní), *Lepus variabilis* (zajíc), *Meles meles* (jezevec), *Alopex lagopus* (liška lední), *Ursus arctos* (medvěd hnědý), *Rangifer tarandus* (sob), *Equus caballus* (kůň), *Mammontheus primigenius* (mamut).

Při revizním výzkumu v letech 1982-84, prováděném ústavem Anthropos Moravského zemského muzea v Brně, ve spolupráci s amatérskými jeskyňáři byly v jeskyni nalezeny již jen terra rossa sedimenty splavené z puklin. Průzkumná sonda o délce 26 m orientovaná kolmo na skalní amfiteátr v místě „Kazatelny“ však prořala dvě výrazné polohy vyvážek. Starší, pravděpodobně Kniesovu a mladší se sedimenty z jeskyňky. Svrchní poloha je bohatá na archeologické nálezy magdalenienku (53 ks štípané industrie, zlomek břidlicové ploténky, barvivo, tříštěný osteologický materiál - kosti sobů, koní, lišky lední, mamuta, bělokura a četné drobné pozůstatky hlodavců z vývržků dravců a sov).

Nálezovou polohu „in situ“ zachycenou ve vzdálenosti 10 m od jeskyně lze charakterizovat jako hnědou až rezavě hnědou půdu, která je místy překrývána tmavými polohami. Jedná se o B horizont mladší půdy, která se vytvořila na sprašovém sedimentu počátkem holocénu.

Nálezový horizont leží v spodní části půdy (7 ks štípané industrie) a je zčásti vázán i na tmavší polohy (4 ks štípané industrie). Z kosterních pozůstatků byly nalezeny jen drobné fragmenty. V podloží nálezového horizontu bylo hloubkovou sondou zastiženo 2,4 m spráše s korodovanými úlomky vápenců na bázi. Na základě kumulace archeologických nálezů lze předpokládat, že bylo osídleno převážně abri s přilehlou jeskyňkou. Plocha okolního amfiteátru již osídlena nebyla.

Stavby

V současné době se na území NPP nachází tyto stavby:

- venkovní vedení elektrické energie
- kanalizace odvádějící předčištěné odpadní vody z ČOV
- vodovod zásobující obec Rudice
- kopaná šachta průměru 0,80 a hloubky cca 9,00 m, vystrojená perforovanými betonovými skružemi a opatřená betonovým zhlavím s šikmo umístěnou mříží.

Objekty návštěvnické infrastruktury:

- uzávěra jeskyně Rudické propadání včetně úprav v jeskyni
- panel naučné stezky

Vedení el. energie, kanalizace a vodovod tvoří technickou infrastrukturu nutnou pro obsluhu širšího území. Jedná se bezesporu o zásah do přírodního prostředí, ale s jejich úplným odstraněním nelze počítat. V případě rekonstrukce el. vedení je třeba usilovat o úpravu trasy mimo NPP. Vyústění kanalizace do kamenného žlábku je nevyhovující. Nutná je úprava, která zajistí odvod dešťových a předčištěných splaškových vod bez splavování strusky. Kopaná šachta byla zřízena pro svedení předčištěných odpadních vod z ČOV do podzemí před jejich průchodem struskovým polem. Tento účel však nesplnila, dokázala pojmout jen cca 1 l/s. V současné době je zanesena splaveným materiálem a betonové zhlaví je překryté zeminou. Její odstranění není nutné. Dno žlábku před šachtou bylo zpevněno betonovými prefabrikáty, které jsou dnes částečně ze dna uvolněny, sneseny na hromady, příp. rozbity. Pokud toto zpevnění nebude využito při úpravě vyústění kanalizace, je vhodné betonové kusy z NPP odstranit. Uzávěra jeskyně byla zřízena nejen pro bezpečí turistů pohybujících se na území NPP, ale zejména k ochraně krasového podzemí.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Pro rozvoj území NPP nadále platí Územní plán velkého územního celku Moravský kras schválený usnesením vlády č. 473 ze dne 1. 7. 1998 jehož závazná část byla vyhlášena Sdělením Ministerstva pro místní rozvoj č. 192/1998 ze dne 22. 9. 1998.

NPP zasahuje do katastrálních území obcí Jedovnice a Rudice.

Pro Jedovnici platí ÚPNSÚ schválený vyhláškou č. 16/2002 ze dne 25. 6. 2002, včetně změn J1 až J7. Pro Rudici platí ÚPO schválený vyhláškou č. 1/2001 ze dne 3. 4. 2001, včetně změn Ru1 až Ru3.

Převážná část území NPP je součástí I. a malá část II. zóny CHKO Moravský kras dle odstupňované ochrany přírody schválené protokolem Ministerstva životního prostředí ČR č. j. OOP/3180/94 ze dne 21. 7. 1994.

Celé území NPP je součástí Nadregionálního biocentra 102 – Josefovské údolí dle územního systému ekologické stability krajiny.

Rozhodnutí Správy CHKO Moravský kras ze dne 26. 2. 2010, kterým se povoluje speleologický průzkum a výzkum v jeskyni Rudické propadání do 31. 12. 2012.

Rozhodnutí MŽP ze dne 12. 8. 2010, kterým se pozměňuje rozhodnutí Správy CHKO Moravský kras ze dne 26. 2. 2010.

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. 3. 2009 č. 389 o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek NPP, kterým se povoluje vystrojení horolezeckých cest v NPP.

Rozhodnutí MěÚ Blansko, odbor ŽP ze dne 27. 1. 2010 (č. j. MBK 3951/2010), kterým se povoluje vypouštění odpadních vod z ČOV Rudice do Jedovnického potoka.

Rozhodnutí o kategorizaci lesů na lesním hospodářském celku ŠLP Masarykův les Křtiny, č. j. JMK 6309/2003/OŽPZ/To ze dne 5. 3. 2003

LHP pro LHC 618000 ŠLP Masarykův les Křtiny, období platnosti 1. 1. 2003 – 31. 12. 2012

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	30 Drahanská vrchovina
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	618000 ŠLP Masarykův les Křtiny
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	3,84
Období platnosti LHP (LHO)	1. 1. 2003 - 31. 12. 2012
Organizace lesního hospodářství	Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny
Nižší organizační jednotka	polesí Habrůvka

Výměra LHC v ZHCHÚ je větší než výměra lesních pozemků uvedená v kap. 1.4 z důvodu odlišného způsobu zjišťování výměr a zejména z důvodu, že do výměry LHC v ZCHÚ je zahrnuta výměra bezlesí 501 a 101, které jsou tvořena ostatní plochou trvalým travním porostem.

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast:				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
3A	lipodobová bučina	BK 40, JD 5, TS 5, DBZ 10, HB 4, JV 8, KL 2, JS 5, JLH 5, BRK 3, TR 3, LPV 2, LP 8	1,44	37,5
3J	lipová javořina	BK 20, JV 10, KL 10, JS 10, JLH 10, JD 10, LP 10, LPV 5, TS 4, SM 2, BO 1, DBZ 2, HB 2, BRK 2, TR 2,	1,99	51,82
4D	obohacená bučina	BK 60, LPV 10, JD 10, KL 6, LP 5, JV 4, TS 3, DBZ 2	0,41	10,68
Celkem			3,84	100 %

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
BO	Borovice lesní	+	+	0,02	0,52
MD	Modřín opadavý	0,09	4	0,00	0,00

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
SM	Smrk ztepilý	0,91	39,67	0,04	1,04
JD	Jedle bělokora	+	+	0,31	8,13
TS	Tis červený	0,00	0,00	0,16	4,27
Listnáče					
BB	Javor babyka	0,05	2,34	0,00	0,00
BK	Buk lesní	0,04	1,66	1,22	31,77
BR	Bříza bělokora	0,02	0,67	0,00	0,00
BRK	Jeřáb břek	0,00	0,00	0,08	2,16
DBZ	Dub zimní	0,01	0,33	0,19	5,00
HB	Habr obecný	0,96	41,66	0,10	2,54
JLH	Jilm horský	0,08	3,67	0,27	7,06
JS	Jasan ztepilý	0,05	2	0,27	7,06
JV	Javor mléč	0,00	0,00	0,33	8,61
KL	Javor klen	0,02	1	0,25	6,57
LP	Lípa malolistá	0,02	1	0,33	8,72
LPV	Lípa velkolistá			0,17	4,41
OL	Olše lepkavá	0,04	1,67	0,00	0,00
TR	Třešň ptačí	+	+	0,08	2,16
Celkem		2,29	100	3,84	100

Zdroj údajů pro stanovení přirozené druhové skladby -

Kolektiv autorů: Plán péče o chráněnou krajinnou oblast Moravský kras na období 1997-2006
 ÚHÚL Brandýs nad Labem, pobočka Brno: OPRL 30 Dražanská vrchovina

Výměra uvedená u současné druhové skladby je dána redukovanou plochou dřevin.

Přílohy:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. M4
- tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. T1
- mapa stupňů přirozenosti lesních porostů se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji – příloha č. M5

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Název vodního toku	Jedovnický potok
Číslo hydrologického pořadí	4-15-02-101
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	cca 50 m před propadáním
Charakter toku	lososový
Příčné objekty na toku	-
Manipulační řád	-
Správce toku	Lesy ČR, Správa toků Brno
Správce rybářského revíru	-
Rybářský revír	-
Zarybňovací plán	-

Rudické propadání odvodňuje přítok Křtinského potoka Jedovnický potok. Jedovnický potok pramení 1 km sv. od Senetářova, jižně od kóty Kojál (600 m n. m.) a má po propadání u Rudice plochu povodí 32 km². V povodí se nachází několik rybníků v oblasti Jedovnic, zejména systém Budkovanských rybníků (Bukový, Vrbový a Dubový) a Olšovec, s celkovou plochou nad 50 ha.

Hydrografický režim krasového toku Jedovnického potoka je antropogenně ovlivněn velkými Jedovnickými rybníky a dalšími úpravami toku. V období minimálních průtoků se vody Jedovnického potoka ztrácejí již v kvartérní výplni údolí před vlastním ponorem. Za povodňového maxima se před Rudickým propadáním vytváří jezero vzdutých vod o délce až 50 m a hloubce až 3 m.

Jedovnický potok vytváří v podzemí druhý největší jeskynní systém Moravského krasu Rudické propadání - Býčí skála. Voda se ztrácí v ponoru Rudického propadání, kde vytváří vertikální vodopádovou kaskádu o celkové hloubce cca 90 m. V tzv. Spodní chodbě se střídají vodopády (největší má výšku 33 m) s krátkými horizontálními úseky. Po dosažení spodní erozní báze vytváří aktivně protékaný horizontální jeskynní koridor.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Nejmohutnější slepé krasové údolí v ČR s navazujícím jeskynním systémem Rudické propadání (součást druhého nejrozsáhlejšího jeskynního systému v ČR: Rudické propadání – Býčí skála s celkovou délkou 13 km chodeb).

V části zvané „V Kolíbkách“ význačná archeologická a paleontologická lokalita.

Národní přírodní památka Rudické propadání se nachází v uzávěrové části slepého údolí Jedovnického potoka, které uzavírá 40m vysoká skalní stěna. Součástí území není povrchový tok Jedovnického potoka před ponory, ten leží v ochranném pásmu. Vlastní Rudické propadání reprezentuje systém vertikálních ponorových a paleoponorových chodeb, na který navazuje vodní horizontální jeskyně. Přímo pod parcelami zařazenými do plochy NPP leží následující části jeskyně: Horní chodba, Dolní chodba, Wankel-Mládkův dóm, Netopýří jeskyně a Jedovnická chodba.

Celý povrchový areál Rudického propadání je tvořen starými ponory, které jsou již vodami opuštěné a mohutným slepým údolím, v jehož uzávěru je vlastní recentní ponor Jedovnického potoka. Ten je zároveň jedním ze vchodů do krasového podzemí. Paleoponory leží v romantickém skalním amfiteátru, lidově nazývaným „Kolíbky“. Zde se vyskytují především vývojově pokročilejší formy krasu - skalní věže, hřebenáče a trosky jeskyní. Podzemní pokračování zde však známé není. Aktivní ponor Jedovnického potoka se nachází o 30 m níže, v závěrové skalní stěně slepého Jedovnického údolí. Je nejmohutnějším ponorem v České republice. V podzemí pokračuje vodopádovou kaskádou do hloubky cca 86 m. Asi 25 m nad aktivním ponorem leží další vstup do Rudického propadání, tzv. Horní chodba hluboká cca 111 m, která podobně jako Kolíbký patří ke starší vývojové fázi ponorů.

Hlavní jeskynní prostory protékané Jedovnickým potokem a jeho přítoky pokračují v délce asi 3,5 km jižním směrem od obce k Srbskému sifonu a zde navazují ve směru toku na známé prostory jeskyní Proplavaná, Prolomená a Býčí skála, která je vývěrovou oblastí celého systému. Celý systém jeskyní na ponorném toku Jedovnického potoka od ponoru po vývěr má v současné době téměř 13 km chodeb a komínů, z čehož 6,5 km připadá na Rudické propadání a zbytek systému jeskyně Býčí skály. V současné době je tento systém druhým nejdelším jeskynním systémem v České republice.

Definice kategorií jeskyní

Jako "speleologické pracoviště" se označuje povrchová nebo podzemní krasová lokalita, na které jsou prováděny především průzkumné práce, tj. práce směřující zejména k objevům nových jeskyní či jejich částí, a to za porušení dochovaného stavu (např. průzkopy v sedimentech, rozebírání závalů, otevírání závrtů, rozšiřování úžin, ražení štol a pod.).

Jako "jeskyně v konzervaci" se označuje lokalita významná z hlediska speleologického, archeologického, paleontologického, biologického, nebo jinak významná, která zasluhuje zvýšenou ochranu. Lokalita není speleologickým pracovištěm, může zde být prováděn pouze výzkum, tj. činnost nenarušující dochovaný stav (např. mapování, fotografování, odběry vzorků vod apod.).

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Celková plocha zahrnující nelesní pozemky v památce představuje 5,5 %, přičemž v ochranném pásmu je to cca 66 %. V památce se vyskytuje pouze pozemek p. č. 869 (TTP) v k. ú. Rudice a dále p. č. 2341 (TTP) v k. ú. Jedovnice.

Na pozemku p. č. 2341 v k. ú. Jedovnice je rostlinné společenstvo tvořeno převážně svazem *Arrhenatherion elatioris* W.KOCH 1926, jedná se o plochu s relativně vyrovnanými vlhkostními poměry. Vznikla na místě bývalých dubo-bukových lesů. Z charakteristických druhů se zde vyskytuje ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), kakost luční (*Geranium pratense*), zvonek rozkladitý (*Campanula patula*), srha říznačka (*Dactylis glomerata*), dále se zde vyskytuje lipnice luční (*Poa pratensis*), ocún jesenní (*Colchicum autumnale*), toten lékařský (*Sanguisorba officinalis*) aj. Jedná se o hospodářsky poměrně cenné společenstvo, využívané v minulosti jako dvousečná louka a na jaře a na podzim i jako pastvina.

Pozemek parc. č. 869 v k. ú. Rudice u Blanska zapsaný v katastru nemovitostí jako louka je v současnosti souvisle porostlý cca 30-40letými habry a buky.

V ochranném pásmu se nachází, jak trvalé travní porosty, tak orná půda, pastviny a ostatní plocha, kterou jsou nejčastěji škrapové skalky či plochy zarostlé a zabuřené.

Orná půda lemuje východní stranu památky a nachází se na p. č. 2322/64, 2322/63, 2322/62, 2322/61, 2322/60, 2322/59, 2322/58, 2322/57, 2322/56, 2322/55, 2322/54, 2322/53, 2322/52, 2322/41, 2322/19, 2337 v k. ú. Jedovnice a na severu památky na p. č. 834/71, 834/72 v k. ú. Jedovnice. Na dílčích parcelách p. č. 2322 jsou založeny trvalé travní porosty avšak mimo p. č. 2322/54, 2322/53, 2322/52, 2322/41, 2322/19, kde se vyskytuje orná půda. Pozemky p. č. 2340, 2337 jsou nevyužívané a postupně zarůstají náletem.

V současnosti využívané **louky** lemují naopak západní stranu památky, a to na p. č. 859/1, 861/1, 861/3, 861/2, 861/5, 861/8, 861/9, 861/10, 861/11, 861/12, 861/13, 861/14, 861/16 v k. ú. Rudice u Blanska. Nevyužívané pozemky zapsané v katastru nemovitostí jako TTP jsou parcely 859/1, 871/2, 855 v k. ú. Rudice u Blanska a p. č. 2310 v k. ú. Jedovnice.

V současnosti nevyužívané **pastviny** se nachází na p. č. 862, 858, 851, 866/1, 866/2, 863/1, 863/2, 863/5, 863/6, 863/7 v k. ú. Rudice u Blanska. Tyto parcely pomalu zarůstají náletem. Parcela na p. č. 864 v k. ú. Rudice u Blanska je v současnosti již zarostlá náletem.

Příloha:

- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

V rámci dlouhodobých cílů byl v minulém plánu péče za roky 2002–2011 kladen důraz na dosažení co nejlepší kvality Jedovnického potoka, potažmo potoka Rudického. Vzhledem k plánované intenzifikaci ČOV Jedovnice (již vydáno územní rozhodnutí), do které budou zaústěny taktéž splaškové vody z Rudice je možné konstatovat, že tato problematika je řešena a lze očekávat zlepšení kvality vody Jedovnického potoka.

S cílem zlepšení ochrany jeskyně před erozní činností Rudického toku byla v místě zjištěného paleoponoru vykopána cca 9 m hluboká studna vypažená perforovanými betonovými skružemi. Rudický potok byl krátkým přívodním korytem odveden do vtokového objektu s česlem. Dle geofyzikálního průzkumu měl paleoponor ústít do tzv. Chodby Staré řeky v podzemním systému Rudického propadání. Po realizaci stavby však byla hlnatost paleoponoru minimální a nedostatečně splnila očekávání. V současné době je paleoponor zcela nefunkční.

Závěrem lze konstatovat, že se úspěšná řešení omezení či lépe zamezení eroze strusky do jeskynního prostředí prozatím nenašla, ale intenzívně se o nich jedná. Nabízí se několik variant řešení:

- strusky odtěžit
- dno a svahy žlábků stabilizovat - dno a svahy budou fixovány větším kamenivem
- zabránit vtoku vod Rudického potoka do žlábků se struskami.

Z území NPP byla odstraněna dřevěná bouda sloužící do té doby pro potřeby skupiny provádějící speleologický průzkum v jeskyni Rudické propadání. V místě bývalé stavby zbyla jen část betonové základové desky cca 5 cm silné, místy již rozrušené a překryté částečně zeminou. Na území NPP není žádoucí zřizování dalších staveb. Výjimkou může být opatření pro neškodné svedení vod Rudického potoka do podzemí, bez splavování strusek. Zbytky betonových prefabrikátů zpevňujících dno žlábků a zbytky základové desky odstraněné boudy je třeba z území NPP odstranit. Místo tím získá svůj původní přírodní charakter. Objekty návštěvnické infrastruktury je vhodné udržovat v dobrém stavebně technickém stavu.

Speleologie – současný relativní klid na území NPP je vyhovující. Pokud budou v budoucnu povoleny nové výzkumy, je třeba maximálně ctít zásadu „minimální změny dochovaného stavu lokality“.

V současné době platí na území NPP pouze jedno povolení speleologického průzkumu, a to na práce v jeskyni Rudické propadání.

Speleologové zimoviště netopýrů v jeskyni Rudické propadání ohrožují minimálně, nicméně exkurze po dobu zimování musí být do zimovišť zcela vyloučeny.

V minulosti byla Správou CHKO MK ve spolupráci se speleology udržována uzávěra horního vchodu do jeskyně Rudické propadání. V její údržbě je třeba pokračovat. Dále byl zřízen lanový přechod přes vodní zdroj Típeček. Z důvodu ochrany pitné vody je třeba jej udržovat.

Stráž přírody u Kolíbek často řešila nepovolené vjezdy aut horolezců k hranici NPP a likvidovala odpadky a ohniště v NPP. V současné době je na příjezdové cestě ke Kolíbkám umístěna zákazová dopravní značka pro motorová vozidla. Nicméně častá kontrola území stráž přírody zejména v letních měsících je velmi potřebná.

V **lesích** byla v minulosti řešena pouze nahodilá těžba zejména smrku, která byla v přístupných částech se souhlasem Správy CHKO Moravský kras prováděna. Citlivé provádění nahodilé těžby postupně uvolňovalo listnaté přirozené zmlazení a přispělo k postupné přeměně porostu na porost s přírodě blízkou druhovou skladbou. Tento postup je vhodné provádět i nadále.

Na několika místech bylo provedeno vyřezání náletových dřevin. Z území NPP jsou pravidelně likvidovány odpadky. Byla provedena údržba a obnova informačních panelů naučné stezky. V této činnosti je vhodné pokračovat.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem je zajištění stability nebo likvidace struskových hald tak, aby nedocházelo k poškozování předmětu ochrany památky, kterým je jeskynní systém Rudické propadání - Býčí skála. Ke kolizi tak může docházet mezi předmětnou ochranou živé a neživé složky, přičemž neživá by měla mít v tomto případě přednost před složkou živou. To ovšem jen pokud nelze stanovit způsob stability nebo likvidace strusky takový, který šetří právě i složku živou a je třeba zvažovat další postupy případ od případu dle typu ohrožené živé složky.

Neopomenutelným zájmem je zajištění ochrany jeskyně před nadměrnou návštěvností. Je třeba provést komplexní speleologický výzkum jeskyně zaměřený na biospeleologii, mapovou dokumentaci jeskyně a fotodokumentaci jeskynních výplní a na základě výsledků těchto průzkumů upravit návštěvnost široké veřejnosti.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Přílohy:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. M4
- mapa stupňů přirozenosti lesních porostů – příloha č. M5

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
1	Les zvláštního určení (§ 8c LZ), překryv s kat. lesa ochranného	3J, 4D			
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
3J	BK 20, JV 10, KL 10, JS 10, JLH 10, JD 10, LP 10, LPV 5, TS 4, SM 2, BO 1, DBZ 2, HB 2, BRK 2, TR 2,				
4D	BK 60, LPV 10, JD 10, KL 6, LP 5, JV 4, TS 3, DBZ 2				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
porosty smíšené různověké					
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
podrostní, výběrný					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá				
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Dosažení přírodě blízké skladby a různověkosti porostů úpravou současné					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Jednotlivým a výběrem uvolňovat cílové dřeviny a podporovat jejich přirozené zmlazení					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Sadba jamková, meliorační dřeviny BK, DB, BRK, LP, JD, JLH, TS, procento MZD 100%					
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
3J 4D	BK, DB, BRK, LP, JD JLH	Umělá obnova se v NPP nepředpokládá, v úvahu připadá jen ve velmi omezené míře při nezdaru přirozené obnovy nebo jako jednotlivá výsadba při podpoře zastoupení vzácných dřevin (zejm. BRK, TS). Výběr dřevin bude proveden dle konkrétního stanoviště a jeho podmínek s ohledem na cílovou druhovou skladbu.			

Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií		
Ochrana proti bušení a zvěři (zejména JD, BRK a TS), individuální ochrany		
Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií		
Sledování výskytu podkorního hmyzu, v případě potřeby asanace kůrovcových stromů		
Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií		
Pouze asanace kůrovcových SM, doupné stromy, jednotlivé souše a zlomy ponechávat		
Poznámka		

b) péče o vodní toky

Vyřešit problematiku splavování strusky z hald umístěných v levostranném žlábku nazývaném "Ve struskách". Problematiku eroze strusky řešit v návaznosti na celkové řešení likvidace odpadních vod z obce Rudice. Vyhnout se pouze technickému řešení, minimálně zkombinovat řešení biologické a technické. Tok nezatrubňovat, ponechat jej přirozenému režimu, příp. provést zdrsnění dna koryta toku kamenným záhozem tak, aby odpovídal unášecí síle a podélnému sklonu. V případě zpevnění břehů pokud možno upřednostnit biologické řešení (výsadba břehového porostu) před technickým řešením (zpevnění svahu hrázemi, zídkami aj.)

V případě varianty odtěžení strusky upřednostnit řešení, které nebude vyžadovat výstavbu přístupové cesty (např. lanovka).

c) péče o nelesní pozemky

Vzhledem k nižšímu zastoupení nelesních ploch na území národní přírodní památky a naopak převážnému podílu nelesních ploch v ochranném pásmu památky platí rámcová směrnice současně, jak pro památku, tak její OP.

Trvalé travní porosty založené na kultuře orná půda nerozorat, naopak nechat převést v katastru nemovitostí do kultury TTP. Na orné půdě hospodařit tak, aby nedocházelo k erozní činnosti. V ochranném pásmu NPP mimo III. zónu nehnojit, na celé ploše OP neskladovat hnojiva a statková hnojiva.

Vyřešit problém zarůstání amfiteátru Kolíbek (především severozápadní části) náletovými dřevinami.

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Typ managementu	<i>sečení, vyřezávání,</i>
Vhodný interval	<i>dle aktuální potřeby, viz. konkrétní opatření</i>
Minimální interval	<i>min. 1 x za rok provádět navržený management</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>používat lehkou samohodnou mechanizaci (křovinořez, nesená či samojízdná sekačka, sběrací vůz, shrnovač - obraceč, traktor), v málo únosném či zamokřeném terénu kosu nebo křovinořez, výjimečně za souhlasu Správy CHKO MK</i>

	<i>použít těžkou techniku. Z hospodářských zvířat ovce, kozy, příp. i krávy.</i>
Kalendář pro management	<i>Rozmezí období seče od 1. 5. - 15. 10., vyřezávky v zimním období, příp. mimo období rozmnožování ptáků</i>
Upřesňující podmínky	<p><i>Na loukách provádět fázové mozaikovitě sečení. Tzn. variantně část kosit v jarním období a zbývající část po odkvětu hlavních bylin a po ukončení vývojového cyklu většiny motýlů. Louky a pastviny nehnojit, nevápnit, nemulčovat! Eventuelní obnovu porostu řešit bezorebným dosevem při použití osiva se Správou CHKO MK domluvené provenience. V případě nálezu nového chráněného druhu organismu či jeho nové lokality detailněji upřesnit režim hospodaření v součinnosti Správy CHKO MK a hospodáře.</i></p> <p><i>Odvážet posečenou hmotu mimo rezervaci co nejdříve po posečení, séct primárně na hranici mezi lesem a loukou, tak aby se předcházelo zarůstání, neponechávat posečenou vegetaci v lemech. Zarůstání luk a pastvin křovinami zamezovat vyřezávkami.</i></p> <p><i>Pást primárně na původních pastvinách, které postupně zarůstají a vytrácejí se tak z krajiny.</i></p> <p><i>Invazní druhy likvidovat pomocí chemických přípravků či ručně vytrháváním ve vhodnou dobu a za vhodného počasí za účasti (případně informování) odborného pracovníka Správy CHKO MK. Následně provádět kontrolu a opakovat zásah dle aktuální potřeby v dalších letech.</i></p>

d) péče o rostliny

- **Vzácné a zvláště chráněné druhy rostlin v citlivých lokalitách** – vjezdy těžké techniky na lesní i nelesní plochy a zásahy do porostů předem konzultovat se Správou CHKO MK. Důvodem je ochrana vybraných cenných druhů. Jedná se zejména o některé orchideje např. dle červeného seznamu cévnatých rostlin kriticky ohroženého **kruštíka Greuterova (*Epipactis greuteri*)** rostoucího na dně údolíčka v její jižní části NPP (2 exempl.) a u tabule se státním znakem na hranici NPP nad horní hranou Z orientovaného svahu v její jižní části NPP (7 exempl.) (Unar 2002).
- **Netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*)** – dnes již v ČR velice rozšířený druh netýkavky, který se i v této NPP objevuje zejména na pasekách, při cestách a v lesích, kam se šíří podél komunikací. Pro dnešní již velice rozšířený areál a nižší stupeň akutnosti není likvidace reálná, její přímé konkurenční ohrožování v rámci druhové ochrany není v NPP známo.
- **Borovice černá (*Pinus nigra*)** – druh nepůvodní, v NPP se vyskytuje ve východní části u turistické cesty poblíž Kolíbek, nezmlazuje, nešíří se zde. Není přípustná další podpora tohoto druhu, jedince je zde možné nechat dožít.
- Případná evidence a likvidace dalších invazních druhů.

e) péče o živočichy

Pro výkon mysliveckého práva v NPP Rudické propadání jsou doporučovány následující zásady

- na území NPP nepřikrmovat zvěř, neprovádět vnaďení
- nebudovat technická zařízení, která slouží k přikrmování zvěře
- nevysazovat nepůvodní druhy zvěře
- přednostně udržovat na únosné míře (snižování škod) druhy zvěře spárkaté
- eliminovat výskyt nepůvodního muflona z území rezervace
- zařízení sloužící k lovu a odstřelu mohou být na území NPP budována a udržována jen se souhlasem Správy CHKO M. kras
- provádět monitoring škod zvěří
- věnovat zvýšenou pozornost i druhům invazním (norek americký) a pokud se prokáže jejich výskyt, podniknout kroky k eliminaci jejich vlivu.
- Pro zabezpečení prosperity populace raka říčního (*Astacus astacus*) je třeba dbát na to, aby se nezhoršovala kvalita vody v Jedovnickém potoku, což především souvisí s řádným čištěním odpadních vod v povodí nad územím NPP.
- K ochraně velkých ptáků přispívá stanovení podmínek pro horolezeckou činnost.
- K ochraně jeskynních živočichů, včetně netopýrů přispívá omezení (regulace) aktivit v jeskyni a řízená regulace technických zásahů včetně úprav vchodu do jeskyně.
- Při sečení luk, pastvin, případně jiných pozemků je třeba sečení provádět mozaikovitě s ohledem na zachování biodiverzity bezobratlých živočichů.
- Případné zásahy do nelesní zeleně provádět s ohledem na uchování biodiverzity živočichů.

f) péče o útvary neživé přírody

(zákazy zde uvedené vycházejí ze zákona č. 114/1992 Sb.)

Obecné podmínky pro všechny útvary neživé přírody

Je zakázáno ničit a poškozovat jeskyně a další krasové jevy např. ponory, vývěry, závrtky, škrapy, skalní výchozy, skalní defilé, suťové svahy a sedimentární akumulace a také všechny krasové mikroformy. Měnit dochovaný stav útvarů lze jen tam, kde byl antropogenní činností pozměněn nebo kde to výjimečně vyžaduje vědecký zájem. Po zvážení všech dopadů na živou i neživou přírodu navracet v odůvodněných případech narušený stav lokalit do stavu původního nebo blízkého původnímu např. odstraněním betonů, železa, odpadků, antropogenních akumulací kamenů a hlín apod.

Obecné podmínky pro jeskyně

a) Je zakázáno poškozovat, ničit, upravovat a měnit jejich dochovaný stav jeskyně, zanechávat odpadky všeho druhu, rozdělávat ohně, bivakovat a vykonávat další činnosti ohrožující kvalitu jeskynního prostředí. K ochraně jeskyně slouží i uzávěry, které je nezbytné udržovat a v případě poškození opravovat. Kolorační a jiné stopovací experimenty lze provádět pouze po dohodě a se souhlasem Správy CHKO Moravský kras.

b) V nepřístupných jeskyních využívaných netopýry jako zimoviště je od 1. října do 30. dubna následujícího roku nutné omezit jakémukoliv rušení netopýrů (např. omezení vstupu, exkurzí, dotyk, přímé svícení světly, činnosti ovlivňující mikroklima apod.). Dále platí zákaz prací ve vchodových partiích, při nichž se mění charakter vletových otvorů.

c) V případě objevu nové jeskyně nebo nových jeskynních prostor v již známé jeskyni nebo zjištění nových doposud neznámých okolností je nutné provést úpravu vchodu, resp. zhotovení zcela nové uzávěry jeskyně z těchto důvodů:

- ochrana bioty jeskyně (především zimoviště netopýrů),
- ochrana speleotém a morfologie jeskyně,
- ochrana klastických sedimentů z důvodů geologických informací nebo z důvodů přítomnosti paleontologických nebo archeologických nálezů.

Z důvodu ochrany jeskyně či bioty lze usměrnit pohyb osob v jeskyni např. budováním technických zařízení (lanové přechody s kotvením, mosty, žebříky).

Jeskyně v konzervaci

Vstup je povolen pracovníkům Správy CHKO Moravský kras a dalším orgánům státní správy, jimž toto právo vyplývá ze zákona. Vstup je dále povolen členům speleologických organizací a odborně způsobilým pracovníkům, kteří mají tuto činnost povolenou podle zákona.

Speleologická pracoviště

Vstup je povolen pracovníkům Správy CHKO Moravský kras a dalším orgánům státní správy, jimž toto právo vyplývá ze zákona. Dále je vstup povolen členům speleologických organizací a pracovníkům dalších odborných institucí, kteří mají povolenou činnost rozhodnutím orgánu státní správy.

Obecné podmínky činnosti na speleologických pracovištích:

Veškeré práce v jeskyni budou prováděny jen v nezbytně nutném rozsahu tak, aby minimálně narušily dochovaný stav lokality, její funkce a hodnoty. Orgán ochrany přírody např. určí způsob uložení vyklizeného materiálu, podmínky úprav okolí, rekultivace deponií vytěžených materiálů aj. Na deponie nebude ukládán jiný materiál (odpadky).

V podzemních prostorech, které slouží jako zimoviště netopýrů jsou omezeny všechny činnosti, které by mohly narušit klid zimujících netopýrů. Omezení platí i pro práce ve vchodových partiích (např. budování a rekonstrukce uzávěr). Správa CHKO Moravský kras je oprávněna vydat další opatření k ochraně těchto živočichů (např. omezení vstupu do určitých partií jeskyně, omezení speleologických prací, určení konkrétních osob oprávněných sčítat netopýry apod.). Tyto podmínky platí vždy od 1. října do 30. dubna následujícího roku.

V případě použití trhacích prací bude technologický předpis před jeho postoupením OBÚ předložen ke schválení Správě CHKO Moravský kras.

Je nutné, aby objev nových prostor byl neprodleně oznámen příslušnému orgánu ochrany přírody, který na základě terénního šetření stanoví případné další podmínky ochrany lokality.

V případě souhlasu s realizací speleologických činností je nutné, aby byly dodrženy následující podmínky:

- Zahájení a ukončení prací na lokalitě bude předem oznámeno Správě CHKO Moravský kras a podle jejích pokynů bude provedena úprava lokality případně i jejího okolí.
- Po ukončení prací bude zpracována závěrečná zpráva o lokalitě s textovou částí, mapovou a fotografickou dokumentací, která bude předána AOPK ČR (JESO) a Správě CHKO Moravský kras.
- V odůvodněných případech je Správa CHKO Moravský kras oprávněna požadovat i dílčí zprávu o postupu prací na lokalitě, přehledy výsledků průzkumných a výzkumných prací

za uplynulé období, plán prací na období následující i jména vedoucích pracovních skupin.

- V podmínkách bude případně určena přístupová trasa.

Správa CHKO Moravský kras provádí kontrolu dodržování těchto podmínek. Jejich nedodržování bude posuzováno jako porušování ochranných podmínek chráněného území a bude postihováno ve smyslu zákona.

Zájem veřejnosti o prohlídku neupravené jeskyně v přírodním stavu

V posledních letech narůstá ve světě (a Česko nevyjímaje) zájem veřejnosti proměnit se na krátkou chvíli ve speleology a v jejich pracovním vystrojení si prohlížet jeskyně, resp. chodit na prohlídku doposud pro veřejnost nezpřístupněných jeskyní. Sportovně zdatná veřejnost touží po sportovním a adrenalinovém zážitku, ale také po ponaučení a po osobním kontaktu s přírodou tzv. na vlastní kůži.

Bez komplexních informací o jeskynním prostředí a jeho biotě se musí správní orgán řídit principem předběžné opatrnosti. Nesmí připustit zničení speleotém a organismů nebo jejich biotopů v jeskyni jenom proto, že o nich neměl přehled nebo že o nich nevěděl, ale měl je předpokládat a neuváženě rozhodl. Orgán ochrany přírody musí předpokládat, že v jeskyni existuje biota, kterou by exkurze široké veřejnosti mohly poškodit nebo zničit, do té doby, než se provedenými výzkumy prokáže opak.

Žádosti o exkurze z řad široké veřejnosti do jeskyní doposud nezpřístupněných, ať už se budou tyto exkurze nazývat jakkoliv (např. speleologické kurzy, zážitková turistika, kurzy speleoalpinismu, exkurze veřejnosti apod.), je nezbytné v případě nehotového komplexního speleologického průzkumu a výzkumu posuzovat jako vysoce rizikové pro zachování jeskyně v dochovaném stavu. Pro tyto činnosti je nezbytné stanovovat přesné kontrolovatelné podmínky, které bez dokonalé znalosti konkrétního stavu lokality stanovit nelze. Pořádání organizovaných akcí k podnikatelským účelům přináší nové požadavky jak z hlediska ochrany přírody, tak i bezpečnosti práce.

g) zásady jiných způsobů využívání území

Území NPP je nutno nadále udržet bez staveb, které bezesporu mění dochované přírodní prostředí. V případě rekonstrukce el. vedení bude trasa upravena tak, aby NPP a její ochranné pásmo nebyly dotčeny. Odstraněny by měly být zbytky betonové základové desky stavby speleozákladny a betonové prefabrikáty jimiž bylo zpevněno dno žlíbku (pokud nebudou využity při úpravě kanalizace). Uzávěra jeskyně Rudické propadání včetně úprav uvnitř jeskyně bude udržována v bezpečném a funkčním stavu. Panely naučné stezky budou rovněž udržovány a jejich obsah případně aktualizován.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

Všeobecné zásady péče o les:

- provádět pouze takové zásahy, které jsou nezbytné pro přiblížení lesa přirozenému stavu
- zajištění účinné ochrany náletů, nárostů, mlazin a kultur cílových dřevin proti škodám způsobeným zvěří

- odumřelou dřevní hmotu (s výjimkou důvodů bezpečnosti) ponechávat na místě k rozpadu
- při provádění zásahů volit vždy co nejšetrnější technologický postup pro těžbu a přibližování dřeva
- úmyslné těžební zásahy v NPP provádět v termínu od 1. 9. do 28. 2.

Obnova lesa

Předpokládá se, že se porost bude obnovovat přirozeně a umělá obnova nebude potřeba. Do přirozeného zmlazení lze na vhodných místech vnášet dřeviny přirozené druhové skladby, které se ve zmlazení neobjevují např. JD, TS, BRK, TR a chránit je individuálními ochranami. Umělou obnovu použít pouze v případech, kdy je přirozená nedostatečná nebo ji již nelze očekávat. Při umělé obnově budou využity zejm. dřeviny přirozené druhové skladby, které jsou v současné skladbě zastoupeny pouze okrajově. Výsadby těchto dřevin je vhodné chránit proti škodám zvěří oplocením.

Výchova lesních porostů

Výchovné zásahy se na území památky téměř neplánují. Připouští se pouze zdravotní výběr SM.

Ochrana lesa

Význam má zejména využití kvalitních individuálních ochran, pro zabezpečení odrůstání jednotlivých výsadeb dřevin přirozené druhové skladby (zejména tisu, jedle, břeku a třešně). V případě výskytu většího množství smrkových vývratů a zlomů je nutné kontrolovat vývoj podkorního hmyzu a zabránit jeho přemnožení včasnou asanací.

Návrh péče o lesy

Podrobný plán opatření je zpracován formou tabulky a mapy.

Poznámky k některým údajům uvedeným v tabulce „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“:

Výměra dílčí plochy – byla stanovena pomocí GIS.

Věk – v tabulce je uvedený věk, který bude mít porost v prvním roce platnosti nového LHP. Hodnota byla stanovena odhadem, nebo na základě platného LHP.

Zastoupení dřevin – bylo odhadováno na základě terénního šetření. Při terénním šetření nebylo rozlišováno mezi lípou malolistou a velkolistou.

Naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný

Intenzita – intenzita zásahu je navrhována v % z celkové zásoby porostu.

Příloha:

- tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. T1
- mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech – příloha č. M6

b) vodní toky

Současnou nevyhovující ČOV v obci Rudice zrušit a splaškové vody přečerpávat do intenzifikované ČOV v obci Jedovnice.

Dešťové vody a vody balastní z obce Rudice zaústit do podzemních prostor dříve než dosáhnou hlubokého zářezu v krasovém žlábku "Ve struskách". Pro zaústění dešťových vod lze využít 3 možností - závrtu Pod Kovárnou, poldru a závrtu na rozcestí polních cest pod ČOV Rudice.

Lapač splavenin v závrtu Pod Kovárnou je potřeba zrekonstruovat. Vodorovné "česle" způsobují ucpání a tím zamezení vtoku do jícnu závrtu.

Poldr je vhodné umístit před zavezený a zaoraný závrt na rozcestí tak, aby při zvýšených průtocích bylo možné převést vody přes přelivnou hranu do výše uvedeného závrtu. To znamená vyjmout danou plochu ze ZPF a dohodnout se jak s vlastníky pozemků, tak s jejím nájemcem.

V současnosti je závrt morfologicky nevýrazný až nerozpoznatelný, dále není známá jeho hltnatost. Vhodným způsobem (vrt) je potřeba nejprve zjistit množství vody, které lze převést do závrtu současně se zasáknutím do podzemních prostor.

Podporovat zasakování dešťových vod v intravilánu obce na zahradách jednotlivých rodinných domů.

Sledovat a podporovat zvýšení kvality vody Jedovnického potoka neboť je recipientem Rudického potoka téměř v místě propadání.

c) útvary neživé přírody

U všech lokalit v tabulce C hlavních předmětů ochrany vyjma níže uvedené se navrhuje pouze 2 x ročně kontrola a úklid lokalit.

1011 jeskyně Rudické propadání - horní vchod

Zabezpečení vchodu a zařízení v jeskyni:

- průběžná údržba a opravy uzávěry
- průběžná údržba a opravy lanových přechodů a žebříků
- instalovat monitorovací zařízení ke sledování pohybu osob
- navrhnout a realizovat opatření minimalizující škody splavovanými struskami

Navržené sanační zásahy v lokalitě a nejbližším okolí:

- průběžný úklid lokality 1x ročně nebo aktuálně podle stavu po povodních
- likvidace pozůstatků po speleologické činnosti tam , kde se již nepracuje

Exkurzní a výzkumná činnost:

- odborné exkurze související s povolenými speleologickými pracemi v maximálním počtu 10 osob + 2 průvodci nebo 6 osob + 1 průvodce, stanovení maximální četnosti exkurzních skupin na základě aktuální situace na lokalitě, zákaz vstupu exkurzí do Netopýří jeskyně, Jedovnické chodby, Tipečku a Přítokové chodby včetně výstupu k žebříku nad Kašnou, zákaz vstupu osob do 30. 4. a od 1. 10. každého roku k zimovištím netopýřů
- exkurze široké veřejnosti řešit v návaznosti na dokončení odborných výzkumů

d) nelesní pozemky

označení plochy nebo objektu	výměra (m ²)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	5314	Na části plochy původně louka, možná přepásávána a orné políčko. Dnes částečně zarostlá plocha náletem. Cílem je zachovat bezlesý charakter s rozdrobenou zelení.	sečení, vyřezávání	1	sečení - od 1. 5. - 31. 9. vyřezávky - podzim, zima, ve vegetačním období možno odstranit i drobný nálet	posečení - min. 1* 2 roky, příp. dle aktuální potřeby vyřezávky- dle aktuálního stavu
2	7890	Původně pastvina, v současnosti plochy zarostlé náletem. Cílem je zachovat bezlesý charakter s výskytem suchých stepních trávníků v mozaice se šterbinovou vegetací vápnatých skal a drolin. Cílem je zachovat biotop s jeho vysokou biodiverzitou a zamezit jeho degradaci	pastva, mozaikovitě sečení, vyřezávání	1	pastva, sečení – od 1. 5. - 31. 9. vyřezávky – podzim, zima, ve vegetačním období možno odstranit i drobný nálet	pastva – každý rok posečení – min. 1* 2 roky, příp. dle aktuální potřeby vyřezávky- dle aktuálního stavu
3	11623	Mezofilní části NPP, pravděpodobně v minulosti louky. V současnosti plochy zarůstají náletem. Cílem je zachovat biotop, zamezit ruderalizaci, příp. zarůstání	sečení, vyřezávání	2	sečení – od 1. 5. – 31. 9. vyřezávky – podzim, zima, ve vegetačním období možno odstranit i drobný nálet	posečení – min. 1* 2 roky, příp. dle aktuální potřeby vyřezávky – dle aktuální potřeby
4	1608	Mezofilní vlhčí část louky, v současnosti ohrožená náletem. Cílem je zachovat biotop, zamezit ruderalizaci, příp. zarůstání	Mozaikovitě sečení, vyřezávání	2	sečení – od 1. 5. – 31. 9. vyřezávky – podzim zima, ve vegetačním období možno odstranit i drobný nálet	Sečení, vyřezávky – dle aktuální potřeby

Naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný

Příloha:

- mapa navržených zásahů a opatření – příloha č. M3

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Zásady hospodaření na nelesních plochách, jak rámcové, tak konkrétní, jsou součástí kapitoly 3.1.1. vzhledem k tomu, že některé plochy zahrnují jak území NPP, tak OP.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

NPP je vyhlášena na základě parcelních čísel. Jsou připraveny podklady pro nové vyhlášení NPP na základě seznamu lomových bodů hranice (ZMPZ a uspořádaný seznam lomových bodů).

Provádět údržbu hraničních sloupků a pásového značení, aktuálně podle potřeby měnit umístění hraničních sloupků a provést jejich zaměření a číslování.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Nově vyhlásit NPP Rudické propadání s vymezením bližších ochranných podmínek.

Návrh na změnu kultury - orná půda na p. č. 2322/63, 2322/62, 2322/61, 2322/60, 2322/59, 2322/58, 2322/57, 2322/56, 2322/55, 2322/54, 2322/53, 2322/52, 2322/41, 2322/19 v k. ú. Jedovnice v ochranném pásmu Národní přírodní rezervace na kulturu TTP. Pozemky jsou v současnosti obdělávané jako trvalý travní porost. Záměr je možné zrealizovat např. formou pozemkových úprav.

Řešit právní stav technických zařízení v jeskyních, především majetkový vztah AOPK ČR k uzavěrám jeskyní a k technickým zařízením v nich. Řešení se bude opírat o stavební zákon a o evidenci návštěvnické infrastruktury v AOPK ČR.

Dlouhodobě neudržovanou pastvinu v OP NPP Rudické propadání porostlou v současnosti lesem (pozemek parc. č. 864 a 869 v k. ú. Rudice u Blanska) by bylo účelné převést v KN do lesních pozemků.

Dlouhodobě nevyužívanou ornou půdu v ochranném pásmu NPP Rudické propadání (pozemky parc. č. 2337 a 2322/64 v k. ú. Jedovnice) převést do ostatních ploch.

Dlouhodobě nevyužívanou ornou půdu v ochranném pásmu NPP Rudické propadání na p. č. 2340 v k. ú. Jedovnice převést v KN do trvalých travních porostů.

Zajistit potřebné dokumenty a vyjádření pro zařazení uzavěry jeskyně Rudické propadání do majetku ČR – AOPK ČR.

Zapsat objekty návštěvnické infrastruktury do evidence majetku AOPK ČR.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

S využitím strážní služby je třeba zamezit pohybu veřejnosti ve stěně nad ponorem Jedovnického potoka a ve struskových svazích mimo značenou stezku.

Z důvodu nezbytnosti stanovení ochranných podmínek jeskyně provést komplexní speleologický výzkum, zejména biospeleologii, mapovou dokumentaci a fotodokumentaci jeskyně a jeskynních výplní. V návaznosti na výsledky průzkumů stanovit v dohodě s Obvodním báňským úřadem v Brně podmínky exkurzí široké veřejnosti v podzemí Rudického propadání. V případě povolení těchto aktivit monitorovat jejich vliv.

Po skončení platnosti souhlasu do 31. 12. 2014 s horolezeckou činností (Usnesení vlády ČR ze dne 30. 3. 2009 č. 389) znovu projednat (doporučuje se obnovit) souhlas na lokalitách:

Skály u propadání – Stěna nad propadáním, Stěna vedle propadání, V Kamenném žlábku;
Skály v Kolíbkách – Slza, Podhradí, Hrad
- lezení povoleno celoročně

Pro řízení ve věcech horolezectví se doporučuje ctít tyto zásady:

- nepovolovat další horolezecké terény mimo v současnosti povolené
- v důvodných případech chránit rostliny nebo hnízdicí ptáky a další živočichy dočasným omezením horolezecké činnosti
- na terénech, kde není činnost povolena, a které jsou důležité z hlediska ochrany přírody, odstranit stará technická zabezpečení cest
- nepovolovat pohyb horolezců na hranách skal a nad skalami, sestupy výhradně sláněním
- nepoškozovat a úmyslně neměnit povrch skal (např. upravovat, přidávat a odstraňovat chyty a stupy, včetně jejich zpevňování betonováním či lepením)
- je zakázáno používat jistící prostředky poškozující skálu
- je zakázáno bez souhlasu Správy CHKO odstraňovat uvolněné kameny a rostliny včetně uvolněných stromů
- není dovoleno slaňovat pomocí stromů či keřů
- není dovoleno nouzově přespávat (bivakovat) ve skalách ani na skalních stěnách či plošinách
- bez souhlasu Správy CHKO není dovoleno provádět prvovýstupy
- horolezecký svaz vyznačuje v terénu podle pokynů Správy CHKO horolezecké trasy a přístupové stezky k nim
- horolezecký svaz odpovídá za udržování čistoty v lezeckých oblastech
- horolezecký svaz určuje odpovědnou osobu za značení, za vystrojování cest, za pořádek a za kontakt se Správou CHKO – správce skal
- horolezectví v NPR je pouze individuální, nelze pořádat hromadné akce

Zajistit potřebnou strážní službu zaměřenou časově zejména na období víkendů, svátků a prázdnin.

Zajistit pravidelné úklidy odpadků z území rezervace a ochranného pásma.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Nadále udržovat stávající infrastrukturu naučné stezky Jedovnické rybníky – Rudické propadání (především informační tabule na obou zastávkách).

Využít didaktického potenciálu lokality k šetrnému environmentálnímu a přírodovědnému vzdělávání zejména školních a studijních kolektivů. Spolupracovat se školami na implementaci terénní a praktické výuky v NPP do školních vzdělávacích programů, dle možností

- a) vytvořením pracovních listů
- b) lektorskou činností v terénu
- c) spoluprací na jednorázových a dlouhodobých projektech.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

- Inventarizační průzkumy (program Implementace) je zaměřen na následující taxonomické skupiny:
 - lišejníky
 - mechorosty
 - houby
 - letouni
 - saproxyličtí brouci
 - fytofágní brouci
 - pavouci
 - měkkýši
 - motýli
 - plazi
 - obojživelníci
 - geologie
- Průběžně aktualizovat potřebné inventarizační průzkumy památky.
- Monitoring kvality vody Jedovnického a Rudického potoka.
- Výzkum deponie strusek a studie na její sanaci
- Komplexní speleologický výzkum jeskyně Rudické propadání, prioritně zaměřený na biospeleologii, mapovou dokumentaci a fotodokumentaci jeskyně a jejích výplní.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Odstranění zbytků betonových základů a prefabrikátů z NPP	-----	10 000,-
Zhotovení potřebné dokumentace objektů návštěvnické infrastruktury a zaevidování těchto objektů do majetku ČR – AOPK ČR	-----	30 000,-
Likvidace strusek, příp. realizace opatření k zamezení eroze strusek do jeskynního systému včetně vstupní studie	-----	10 000 000,-
Údržba a opravy uzávěry		50 000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	10 090 000
Opakované zásahy		
Vyřezávky	5 000,-	15 000,-
Sečení	3 000,-	30 000,-
Údržba návštěvnické infrastruktury a informačního systému památky	3 000,-	30 000,-
Výsadba dřevin přírodě blízké druhové skladby + individuální ochrana	8 000,-	16 000,-
Inventarizační průzkumy a monitoring (mimo program Implementace)		75 000,-
Zajištění strážní služby	5 000,-	50 000,-
Úklid odpadků z území NPP a ochranného pásma	1 000,-	10 000,-
Likvidace invazních druhů rostlin	1 000,-	10 000,-
Monitoring vstupů osob do jeskyně	3 000,-	30 000,-
Údržba pruh. značení a hraničních sloupků	3 000,-	30 000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)		230 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	10 320 000,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Chytrý M., Kučera T., et Kočí M. (eds.) (2001): Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Štefka L. et al. (2001): Plán péče pro NPP Rudické propadání. - Správa CHKO MK, Blansko.
- Unar J. (2002): Vegetační a floristické poměry NPP Rudické propadání (výsledky inventarizačního průzkumu). - Brno.
- Vašátko J. (2004): Modelové skupiny živočišné složky geobiocenóz, měkkýši (*Mollusca*), stěvlíkovití (*Carabidae*), drabčikovití (*Staphylinidae*) a pavouci (*Araneae*) NPR Býčí skála v Moravském krasu (čtverec 6666). Brno.
- Laštůvka Z., Marek J. (2002): Motýli (Lepidoptera) Moravského krasu – diverzita společenstva a ochrana. Korax, Blansko
- Štefka L. a kol. (2001): Plán péče pro Národní přírodní památku Rudické propadání 2002-2011.

4.3 Seznam používaných zkratk

ČOV - čistírna odpadní vod

K. ú. - katastrální území

OP - ochranné pásmo

p. č. - parcelní číslo

NPP - národní přírodní památka

NV - nařízení vlády

TTP - trvalý travní porost

ZPF - zemědělský půdní fond

LHP – lesní hospodářský plán

LHC – lesní hospodářský celek

Zkratky dřevin – příloha č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb.

lvs. – lesní vegetační stupeň

OP – ochranné pásmo

ZCHÚ – zvláště chráněné území

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	2
1.1 Základní identifikační údaje	2
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	4
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	4
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	4
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu.....	5
1.9 Cíl ochrany	6
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany.....	7
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	7
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	12
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	17
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	18
2.4.1 Základní údaje o lesích.....	18
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	19
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	20
2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	21
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	21
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	23
3. Plán zásahů a opatření.....	24
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	24
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání.....	24
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	29
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	33
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	33
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	33
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	33
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území.....	34
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	35
4. Závěrečné údaje.....	36
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	36
4.2 Použité podklady a zdroje informací	37
4.3 Seznam používaných zkratk.....	37
5. Obsah.....	38

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Tabulky: Příloha T1 - **Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodu 2.5.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Příloha M4 - **Lesnická mapa typologická**

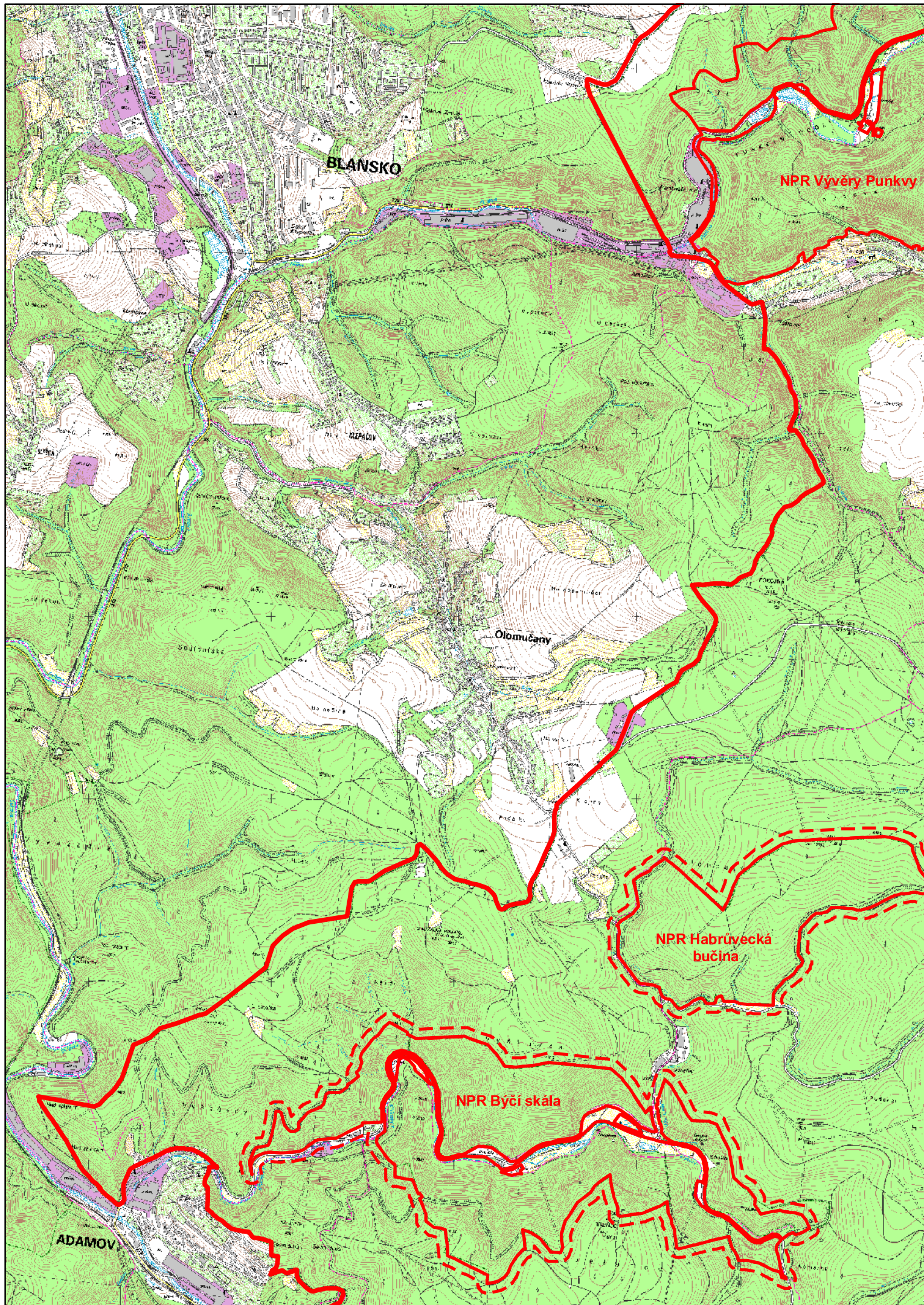
Příloha M5 - **Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů**

Příloha M6 - **Mapa navržených zásahů**

Foto na úvodní straně: RNDr. Leoš Štefka

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

označení JPRL	etáž	výměra dílčí plochy (0,00 ha)	SLT	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	věk	zakm.	stupeň přirozenosti	výška porostu	doporučený zásah	naléhavost	
715 D15/5	5	2,55	3J	HB	55	43	3	3	15	jednotlivý výběr - zdravotní výběr ve SM	3	
				SM	15							
				JLH	11							
				BB	5							
				JS	4							
				OL	3							
				BR	2							
				KL	1							
				BO	1							
				LP	1							
				DB	1							
				BK	1							
				JD	+							
	TR	+										
	15				SM	52	150	6		30	jednotlivý výběr - zdravotní výběr ve SM, jednotlivý výběr MD v severní části, uvolnění listnáčů	3
					HB	35						
					MD	6						
					BK	2						
					KL	1						
					LP	1						
BB					1							
OL	1											
JS	1											
JD	+											
BB	+											
DB	+											
									možno vytěžit veškerou BO a BOC v J části	3		
510		1,23										
101		0,26							bez zásahu			

BLANSKO

NPR Vývěry Punkvy

OLOMUČANY

Olomučany

NPR Habrůvecká
bučina

NPR Býčí skála

ADAMOV

NPP RUD ka

0 25 50

Správa
Data: k

